

Land In Our Hands (LIOH) Network

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု မူဝါဒ - ကျွန်ုပ်တို့၏ တုံ့ပြန်မှုနှင့် အကြံပေးမှုများ

"မြေအသုံးချမှု မူဝါဒသည် အသေးစားမှအကြီးစား မြေယာအသုံးချသူများ အပါအဝင် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ မြေအသုံးချမှု အမျိုးအစားအားလုံးအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုများစွာ ရှိမည်ဖြစ်သည်။ အရေးကြီးသည်မှာ တိုင်းပြည်၏စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် နှင့် အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ၊ ခုခံနိုင်စွမ်းမရှိသူများနှင့် ဘေးဖယ်ခြင်းခံထားရသူများအပေါ် အထူးအာရုံစိုက်ပြီး လူသားအားလုံးအတွက် မြေယာ၊ သစ်တော၊ ရေလုပ်ငန်း၊ ရေနံနှင့်အခြားသဘာဝသယံဇာတများကို မျှတစွာ ရရှိသည့် လူမှုတရားမျှတမှု (social justice) အား မြှင့်တင်ရန်အတွက် မြေအသုံးချမှုအား မျှတစွာပြုလုပ်သွားရန် လိုသည်။"

ဇန်နဝါရီလ ၂၉ ရက်၊ ၂၀၁၅
ရန်ကုန်၊ မြန်မာ။

မာတိကာ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု မူဝါဒ - ကျွန်ုပ်တို့၏ တုံ့ပြန်မှုနှင့် အကြံပေးမှုများ	၁
၁။ အကျဉ်းချုပ်	၃
၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု မူဝါဒ (မူကြမ်း) မှ အဓိကတွေ့ရှိချက်များ.....	၆
၃။ အလုံးစုံ တုံ့ပြန်မှု	၁၀
(က) နိဒါန်း	၁၀
(ခ) နောက်ကြောင်းရာဇဝင်.....	Error! Bookmark not defined.
(ဂ) စကားစပ်	Error! Bookmark not defined.
(ဃ) တိုင်းပြည်၏အနေအထား	Error! Bookmark not defined.
၄။ အထွေထွေ တွေ့ရှိချက်များ	Error! Bookmark not defined.
(က) မူဝါဒ လုပ်ငန်းစဉ်	Error! Bookmark not defined.
(ခ) မူဝါဒတွင်ပါသည့် အကြောင်းအရာများ.....	Error! Bookmark not defined.
၅။ အကြံပေးမှုများ	Error! Bookmark not defined.
(က) ပဏာမ - အလုံးစုံ ပန်းတိုင်နှင့်ရည်ရွယ်ချက်များ	Error! Bookmark not defined.
(ခ) အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဆိုင်ရာ အခြေခံမူများ.....	Error! Bookmark not defined.
(ဂ) အဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်သူ	Error! Bookmark not defined.
၆။ မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု	Error! Bookmark not defined.
(က) အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု ကောင်စီ	Error! Bookmark not defined.
(ခ) မြေအတန်းအစား သတ်မှတ်ခြင်း.....	Error! Bookmark not defined.
(ဂ) မြေအတန်းအစား သတ်မှတ်ခြင်းတွင် မည်သူ ပါဝင်သင့်သနည်း.....	16
(ဃ) လေ့လာသုံးသပ်မှုနှင့် အကဲဖြတ်မှုဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ	16
(င) မြေအတန်းအစား သတ်မှတ်ရာတွင် ပါဝင်ရမည့်အချက်များ	16
(စ) ဇုန်သတ်မှတ်ခြင်း (မြေနေရာအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း)	17
(ဆ) သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှု	18
(ဇ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ.....	19
(ဈ) အမျိုးသားများနှင့်အမျိုးသမီးများ၏ တန်းတူအခွင့်အရေးများ	21
(ည) စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှုများ	22
(ဋ) မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှုများအတွက် အကာအကွယ်ပြုခြင်း.....	23
(ဌ) မြေယာအငြင်းပွားမှုများ	24
(၃) မြေယာပြဿနာများအား ဖြေရှင်းရန် အထူးတရားရုံးများအား ဖွဲ့စည်းထူထောင်ခြင်း (သီးခြားလွတ်လပ်ပြီး ရွေးချယ်ခြင်း).....	25
(ပ) စောင့်ကြပ်လေ့လာမှုနှင့်တန်ဖိုးဖြတ်မှု	26
၇။ သုံးသပ်ချက်များ	26

၁။ အကျဉ်းချုပ်

၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် အများပြည်သူရှေ့မှောက် ဖော်ထုတ်ခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံ ၏ အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု မူဝါဒ (NLUP) မူကြမ်းအား ဤအစီရင်ခံစာသည် ပိုင်းခြားစိစစ်ပြီး တုံ့ပြန်ချက် ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် Land in Our Hands (LIOH) က စီစဉ်သည့် နိုင်ငံအနှံ့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ (၈) ပွဲအပေါ် အခြေခံထားသည်။ LIOH သည် ရပ်ရွာလူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်း (CBOs) နှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်း (CSOs) ၆၀ ကျော် ပါဝင်သည့် လယ်သမားကွန်ရက် တစ်ခုဖြစ်ပြီး အသေးစား လယ်သမားများနှင့် ရေလုပ်သားများ၊ အထူးသဖြင့် ကျေးလက်အမျိုးသမီးများနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု ရပ်ရွာလူထုများ၏ မြေအသုံးချပိုင်ခွင့်များအား မြှင့်တင်၊ ကာကွယ်၊ လေးစားပြီး ဖြည့်ဆည်းပေးရန် ရည်စူးထားသည်။ LIOH အနေနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် လမ်းဆုံလမ်းခွကောက်နေချိန်၌ ဤ အလွန်အရေးကြီးသည့် မြေယာမူဝါဒဖော်ထုတ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မကြံ့ဘူးသေးသော အခွင့်အရေးအား ကြိုဆိုလျက်ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသွင်ကူးပြောင်းရေးအစီအစဉ် အောင်မြင်မှုသည် တိုင်းပြည်၏ မြေနှင့်ပတ်သက်သည့် အကျပ်အတည်းအား ဖြေရှင်းနိုင်ခြင်းနှင့် ချိတ်ဆက်လျက်ရှိပြီး တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဤနိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးပွားလာသည့်အခင်းအကျင်းအတွင်းတွင် ရပ်ရွာလူထုများ၏ မြေများသိမ်းဆည်းခံရခြင်းအား ကာကွယ်ပေးရန် လိုအပ်သည်။ NLUP သည် ၎င်းကိစ္စရပ်နှစ်ခုစလုံးအား ကိုင်တွယ်ရာတွင် အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပြီး လက်ရှိမူကြမ်းတွင် အလားအလာကောင်းသည့် အချက်များ ပါဝင်သည်။ သို့သော် မူဝါဒ အကောင်အထည်ဖော်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် မူဝါဒကိုယ်တိုင်မှာပင် လေးနက်သည့် အားနက်ချက်များ ကိုလည်း LIOH က တွေ့ရှိဖော်ထုတ်ထားပြီး ဤအစီရင်ခံစာသည် NLUP မူကြမ်းအပေါ် မှန်ကန်ပြီး ပွင့်လင်းသည့် တုံ့ပြန်ချက်တစ်ခုအား ကျွန်ုပ်တို့ ဖော်ထုတ်ပေးခြင်းဖြစ်ကာ အတိအကျအကြံပြုချက်များလည်း ပါဝင်သည်။

အဆုံးစွန် အလေးထားရမည့်ကိစ္စမှာ NLUP မူကြမ်းအား ဒီမိုကရက်တစ်မကျသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ဖြင့် ရေးဆွဲခြင်းဖြစ်သည်။ မူဝါဒ၏မူကြမ်းအား ၂၀၁၃ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် စတင်ရေးဆွဲခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလမတိုင်မီအထိ ၎င်းအား အများပြည်သူရှေ့မှောက်တွင် ဖော်ပြခြင်း မပြုလုပ်ခဲ့ပါ။ ထိုအချိန်တွင် မြန်မာအစိုးရသည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ၁၄ ခုတွင် ၁၈ ရက်အတွင်း ၃ နာရီစီ ပြုလုပ်သည့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပွဲ ၁၇ ခုမှာသာ တုံ့ပြန်ချက်များကို စုစည်းရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ အချိန်ကာလသည် တိုတောင်းလွန်းသောကြောင့် ဒေသခံရပ်ရွာလူထုများသည် ရှည်လျားပြီး နည်းပညာဆန်ကာ ဘာသာပြန်ထားခြင်း မရှိသည့် စာရွက်စာတမ်းများအား တုံ့ပြန်မှုပေးရန် ကောင်းမွန်စွာပြင်ဆင်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ ထိုအားနည်းသည့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု လုပ်ငန်းစဉ်သည် LIOH အား ကိုယ်ပိုင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပွဲများ ပြုလုပ်ရန် တွန်းအားပေးပြီး မူဝါဒမူကြမ်းအား ပိုင်းခြားစိစစ်ကာ ကိုယ်ပိုင်တုံ့ပြန်ချက်များ ဖော်ထုတ်စေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ အကြံပြုလိုသည်မှာ မြန်မာအစိုးရသည် အများပြည်သူတို့၏မှတ်ချက်အတွက် ပြီးစီးရန် သတ်မှတ်ချိန်အား နောက်ထပ်တိုးပေးစေလိုပြီး NLUP မူကြမ်းအား ဒေသခံသုံး ဘာသာစကားများဖြင့် အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့်နှင့် လွတ်လပ်သည့် မီဒီယာနှင့် အစိုးရမီဒီယာ နှစ်ခုစလုံးတို့မှတစ်ဆင့် အများပြည်သူ သိရှိအောင် ပြုလုပ်ပေးရန် ဖြစ်သည်။

NLUP မူကြမ်းတွင် ပါဝင်သော အချက်အလက်များသည် အမျိုးသား အစားအစာလုံခြုံမှု၏ အခြေအနေတွင် မြေ၊ ရေလုပ်ငန်းများနှင့် သစ်တောများ လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့အပေါ် တာဝန်သိစွာဖြင့် အုပ်ချုပ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက် သည့် ကုလသမဂ္ဂ၏ ဆန္ဒအလျောက် လမ်းညွှန်မှုများတွင် ဖော်ပြထားသော နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့် အကောင်းဆုံးလုပ်ထုံးများနှင့်လည်း ကိုက်ညီမှု သိပ်မရှိပါ။ ၎င်းသည် အသေးစား လယ်သမားများ၊ လူနည်း စု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများနှင့် အခြား ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ၊ ခုခံနိုင်စွမ်းမရှိသူများနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ဘေးဖယ်ခြင်းခံထားရသောကဏ္ဍများအား ဦးစားပေးခြင်းမရှိကာ ၎င်းတို့မြေများနှင့် အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းများ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် လုံလောက်သည့်ဆောင်ရွက်မှုများ မပါဝင်ပါ။ ၎င်းအစား မူဝါဒသည် လုပ်ငန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား ဦးစားပေးပြီး အထူးအခွင့်အရေးများ ပေးကာ ၎င်းသည် မြေ သိမ်းဆည်းမှုများ ပိုမိုဖြစ်ပေါ်စေကာ တိုင်းပြည်အတွင်း မြေယာပြဿနာများ ပိုမိုဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်သည်။

LIOH က အကြံပြုသည်မှာ လူသား၏ဂုဏ်သိက္ခာ၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှု မရှိခြင်း၊ လိင်တန်းတူညီမျှမှု၊ အားလုံး ပါဝင်ပြီး ရေရှည်တည်တံ့သည့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနည်း၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု၊ ကောင်းသောအုပ်ချုပ်မှုနှင့် သိရှိ နားလည်မှုဖြင့် ကြိုတင်၍ လွတ်လပ်စွာပေးသော သဘောတူခွင့်ပြုချက်တို့၏ ဆက်စပ်လွှမ်းခြုံနေသော အခြေခံမူများနှင့်အညီ မူဝါဒမူကြမ်းအား ပြန်လည်ရေးဆွဲရန် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် မည်သူ၏ ရပိုင်ခွင့်များ နည်း၊ မည်သည့် ရပိုင်ခွင့်များနည်း၊ မည်သည့် ရည်ရွယ်ချက်အတွက်နည်းနှင့် မည်သူက ဆုံးဖြတ်ချက် ချမည်နည်းဟူသော မေးခွန်းများအတွက် မူဝါဒထဲတွင် ရှင်းလင်းပြတ်သားသည့် အဖြေများ ပါဝင်ရန် လိုအပ် သည်။

အထူးသဖြင့် NLUP သည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ မြေယာမူဝါဒများအား လေးစားရမည်ဖြစ်ပြီး မြေယာ အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေးယန္တရားတစ်ခုအား ဒေသခံပါဝင်မှုဖြင့် ရေးဆွဲကာ ပြန်လည်ခွဲဝေပေးသည့် မြေပြု ပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် ယန္တရားတစ်ခုပါဝင်ပြီး ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသော ဒုက္ခသည်များ ၎င်းတို့၏ မြေနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများအား ပြန်လည်ရပိုင်ခွင့်အား အသိအမှတ်ပြုရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် မြေအတန်းအစား သတ်မှတ်ခြင်းစနစ်အား ပြင်ဆင်ရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုမြေအတန်းအစား သတ်မှတ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် မြေအ သုံးပြုနေသူများ ပါဝင်ရမည်ဖြစ်သည်။ “မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်း” အမျိုးအစားနှင့် “အမြဲတမ်း တောင်ယာ” အမျိုးအစားတို့အား တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု နယ်မြေများအတွင်းရှိ ပြည်သူများက လက်မခံနိုင်ပါ။ လေ့လာမှု အကဲဖြတ်ခြင်း၊ ဇန်နဝါယာလ်လုပ်ငန်း အချက်အလက်များ ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့တွင် အမှန်တ ကယ် အောက်မှအပေါ်သို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းလည်း NLUP ထဲတွင် ပါဝင်ရမည်။ ၎င်းသည် အမျိုးသမီးများ၏ သီးခြားအထူးအခွင့်အရေးများနှင့် လိုအပ်ချက်များအား ကာကွယ်ရမည်ဖြစ်ပြီး တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု ရပ်ရွာလူထုများ၏ အလှည့်ကျ စိုက်ပျိုးရေးအား လုပ်ကိုင်ပိုင်ခွင့်ကိုလည်း ကာကွယ်ရ မည် ဖြစ်သည်။ ကုလသမဂ္ဂ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ဆက်စပ်သည့် နှင်ထုတ်ခံရခြင်းနှင့် နေရာမှရွှေ့ပြောင်းခံရခြင်း ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများနှင့်အညီ မူဝါဒသည် စီမံကိန်းလိုက်လျောပေးမှုများ၏ ခြိမ်းခြောက်မှုများမှ ရပ်ရွာလူ ထုများ၏ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များအား ကာကွယ်ရန် အကာအကွယ်များကိုလည်း ချမှတ်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးအနေနှင့် မူဝါဒအား ချင့်တွက်ရန်နှင့် ပြုပြင်မှုများ အကြံပြုနိုင်ရန်အတွက် ပွင့်လင်းပြီး ဘက်မ လိုက်သည့် လွတ်လပ်သော စောင့်ကြည့်လေ့လာရေး လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုအား NLUP က ဖြည့်ဆည်းပေးရ မည်ဖြစ်သည်။

အသေးစား လယ်သမားများ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု အုပ်စုများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များနှင့် အများဆုံး ထိခိုက်ခံရသော အခြားပြည်သူများနှင့် ရပ်ရွာလူထုများနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် သီးခြား လွတ်လပ်သော ပညာရှင်များ၏ ပြည့်စုံစုံလင်ပြီး အဓိပ္ပာယ်ရှိသည့် ပါဝင်မှုဖြင့် အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု မူဝါဒအား ပြန်လည်၍ မူကြမ်းရေးဆွဲရန်အတွက် အချိန်ယူသင့်သည်။

၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု မူဝါဒ (မူကြမ်း) မှ အဓိကတွေ့ရှိချက်များ

၁။ မူဝါဒ၏ လက်ရှိမူကြမ်းသည် “တိုင်းပြည်၏အကျိုးစီးပွားများ” အား ကိုးကားမှုများ ပြုလုပ်သော်လည်း “တိုင်းပြည်၏အကျိုးစီးပွားများ” အား မည်ကဲ့သို့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်ဆိုသည်ကိုရှင်းလင်းထားခြင်းမရှိသလို မည်သူက အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ရန် တာဝန်ရှိသည်ကိုလည်း ဖော်ပြထားပါ။

၂။ နောက်ဆုံးတွင် မြေအား ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခုအနေနှင့်သာ ဖော်ပြထားပြီး နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရရှိစေသည့် ယန္တရားများကိုသာ ဤမူဝါဒက ဦးစားပေးကာ ပါဝင်သည်မှာ မြေယာအငြင်းပွားမှုများ၊ တရားရုံးအမှုများနှင့် လူထုကန့်ကွက်မှုများအား ရှောင်ရှားပြီး မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်များအား ကျယ်ပြန့်စွာ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ချက်များ ပါဝင်သည်။

၃။ ဤမူဝါဒသည် အသေးစားလယ်သမားများ၊ လူနည်းစုတိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုဝင်များနှင့် အခြား ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး ခုခံနိုင်စွမ်းမရှိကာ ဘေးဖယ်ခံထားရသော လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အစိတ်အပိုင်းများ၏ ရပိုင်ခွင့်များအား ဦးစားပေးခြင်း မရှိပါ။ ၎င်းအစား မူဝါဒသည် လုပ်ငန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား အထူး အခွင့်အရေးများ ပေးသည်။

၄။ တိုင်းပြည်အတွင်း ဖြစ်ပေါ်နေသော မြေပြဿနာများ၊ အထူးသဖြင့် ယခင် စစ်အစိုးရ၏ မြေသိမ်းဆည်းမှုများအား ကိုင်တွယ်ရန် ဆောင်ရွက်မှုများ မရှိပါ။

၅။ အမျိုးသား မြေယာခွဲဝေအသုံးချရေး ကောင်စီ၏ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံသည် ‘အပေါ်မှအောက်သို့’ အလွန်သွားကာ တိုင်းပြည်အတွင်းရှိ လူအားလုံး၏ အကျိုးအမြတ်အား ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ရန်လည်း အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသည်။

၆။ FAO ၏ မြေသုံးစွဲမှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ ကုလသမဂ္ဂ၏ လူ့အခွင့်အရေး ကြေငြာစာတမ်း၊ ကုလသမဂ္ဂ၏ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများဆိုင်ရာ ကြေငြာစာတမ်း၊ အမျိုးသမီးများအား ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပပျောက်ရေးညီလာခံတို့တွင် ပါဝင်သော နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးမူများအား ဤမူဝါဒက လျစ်လျူရှုသို့မဟုတ် ကိုးကားခြင်း မပြုပါ။

၇။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများက မြေသုံးပိုင်ခွင့်များနှင့် ရပိုင်ခွင့်များအား လေးစားခြင်းကို အာမခံစေသည့် ပြည့်ဝပြီး ထိရောက်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ မပါသည့်အပြင် ထိုကဲ့သို့ ချိုးဖောက်မှုများအား အစိုးရပိုင်သို့မဟုတ် အစိုးရက ထိန်းချုပ်ထားသော သို့မဟုတ် အစိုးရအေဂျင်စီများထံမှ အထောက်အပံ့နှင့်ဝန်ဆောင်မှု များစွာရထားသော လုပ်ငန်းများက ပြုလုပ်ခြင်းထံမှ အကာအကွယ်ရရှိစေမည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များလည်း မပါဝင်ပါ။

၈။ လုပ်ငန်းများ၏ လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် တရားဝင် မြေအသုံးချပိုင်ခွင့်များအပေါ် မကောင်းသည့် သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းတို့အတွက် ထိရောက်သည့် တရားရေးဆိုင်ရာ ကုသမှုများ ဖြည့်ဆည်းပေးရန် လိုအပ်ချက်ကို မူဝါဒတွင် ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။

၉။ ဇန်နဝါရီလအတွင်း လုပ်ငန်းစဉ်များအား ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိသည့်အပြင် ၎င်းတို့အထဲတွင် ဒေသခံပြည်သူများ၏ အခန်းကဏ္ဍအား ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ ယခုအချိန်တွင် ဒေသခံပြည်သူအားလုံးအတွက် မည်သည့် အခွင့်အလမ်းမှ ရှိပုံမပေါ်ကာ ထိုအထဲတွင် ခုခံနိုင်စွမ်းမရှိဆုံးနှင့် ဘေးဖယ်ခြင်းခံရဆုံးလူများသည် နောက်ဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းတွင် ပါဝင် နိုင်ခြင်း မရှိပါ။

၁၀။ ၎င်းက ယူဆသည်မှာ တရားဝင်မြေအသုံးချပိုင်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်သည့် ခေတ်မှီ၍ တိကျပြီး မှန်ကန်သည့် အချက်အလက်များ (ပိုဒ်ခွဲ ၂၂ (က)) အား ဖော်ထုတ်ပြီး စီမံခန့်ခွဲမှုဖြင့် မြေပိုင်ဆိုင်မှု လုံခြုံရေးနှင့် အငြင်းပွားမှုများအားလုံးကို ဖြေရှင်းသွားနိုင်မည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ထိုဖြေရှင်းချက်တွင် လစ်ဟာနေသော အချက်များမှာ - အချက်အလက်များ ဖော်ထုတ်ရာတွင် 'မည်သူ' က ကြီးကြပ်မည် နည်း၊ မည်သည့် သတ်မှတ်ချက်များအောက်တွင် ပြုလုပ်သွားမည်နည်း၊ မည်ကဲ့သို့ ဖော်ထုတ်မည်နည်း (ဥပမာ- ရပ်ရွာလူထုများနှင့် တွဲပြီး ဖော်ထုတ်မည်လော သို့မဟုတ် အပေါ်မှအောက်သို့ အသိပညာများ ဖန်တီးသွားမည်လော) နှင့် မည်သူက ထိုအချက်အလက်များအား စီမံခန့်ခွဲမည်နည်း အစရှိသည်တို့ ဖြစ်သည်။

၁၁။ မူဝါဒအရ ကုန်းပေါ်တွင် လက်ရှိ မြေယာအသုံးချခြင်းဆိုင်ရာ မြေပုံများအား ဂြိုဟ်တုပုံများကဲ့သို့ သော အလွန်အဆင့်မြင့်သည့် နည်းပညာများအား အသုံးပြုပြီး အစိုးရက ရေးဆွဲသွားမည် ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ပြဿနာဖြစ်စေကာ အကြောင်းမှာ အပေါ်မှအောက်သို့လာသော အဆင့်မြင့် နည်းပညာများ သည် အမြဲတိကျမည် မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် အစိုးရသည် မြေနှင့်ပတ်သက်သော တကယ်ဖြစ်ပျက်နေ သည့် သမိုင်းအရနှင့် လူမှုရေး အမှန်တရားများကို အသိအမှတ်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် မှတ်တမ်းတင်ခြင်း များ မပြုလုပ်နိုင်မည်ကို ကြီးမားစွာ စိုးရိမ်လျှက်ရှိကြသည်။

၁၂။ မူဝါဒ၏မူကြမ်းသည် ရိုးရာအစဉ်အလာအရ လုပ်ကိုင်ခွင့်များနှင့် မြေအသုံးချမှု ဓလေ့များအား အသိအမှတ်ပြုပုံပေါ်သော်လည်း ထိုအစဉ်အလာအရ မြေအသုံးချမှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ဓလေ့များအား မည်ကဲ့သို့ အသိအမှတ်ပြု၊ ကာကွယ်ပြီး မြှင့်တင်သွားမည်ဆိုသည်ကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားခြင်း မရှိ ပါ။ အတိတ်တွင်နှင့် လက်ရှိတွင် ဖြစ်ပွားနေသော မြေသိမ်းဆည်းမှုများ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများကြောင့် ဆုံးရှုံးသွားသော လုပ်ကိုင်ခွင့်များအား မှတ်တမ်းတင်ရန်နှင့် ပြန် လည်ရရှိနိုင်ရန်အတွက် ရိုးရာအစဉ်အလာအရ မြေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အသုံးချမှုတို့၏ အတိတ်ရာဇဝင်အား မည်ကဲ့သို့ ခြေရာခံမည်ကို သီးခြားဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။

၁၃။ ရိုးရာအစဉ်အလာနှင့် ဓလေ့ထုံးစံအရ မြေအသုံးချမှု၊ အလေ့အထများ၊ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မြေအသုံးချမှုနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်တို့အား အသိအမှတ်ပြုရန်နှင့် ကာကွယ်ရန် မရှိမဖြစ် အရေးကြီးသည်။ ထို့ ကြောင့် ဤအခန်းသည် မူဝါဒ၏ အစောပိုင်းတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသင့်သည်။ မူဝါဒသည် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများအားလုံး၏ အစဉ်အလာအရ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အသိအမှတ်ပြုမှု ပေးသော်လည်း တစ်ချိန် တည်းမှာပင် မူဝါဒသည် တိုင်းရင်းသားနယ်မြေအများစုတွင် ကျယ်ပြန့်စွာ ကျင့်သုံးနေသည့် အလှည့်ကျ စိုက်ပျိုးခြင်း အလေ့အထကို မထောက်ခံပါ။

၁၄။ မြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ မေးခွန်းများအပေါ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း အာဏာနှင့် ထိန်းချုပ်ပိုင်ခွင့်တို့အား လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအား ပေးရန် ပေါ်လွင်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ မပါ သောကြောင့် ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အမျိုးသားပြန်လည်ရင်ကြားစေရေး အား ထပ်မံနှောင့်နှေးစေပြီး တစ်ချိန်တည်းမှာပင် မြေယာပဋိပက္ခအသစ်များ ပေါ်ထွက်လာစေသည်။

၁၅။ ဤမူဝါဒ၏ အခန်း ၇ သည် မြေလုပ်ကိုင်ခွင့်နှင့် မြေစီမံခန့်ခွဲရေးတို့တွင် အမျိုးသမီးများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဖော်ပြထားသည်။ ဤအခန်းသည် နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများ (အမျိုးသမီးများအား ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပပျောက်ရေး ညီလာခံ) အား ကိုးကားထားသော်လည်း အမျိုးသမီးများ၏ ရပိုင်ခွင့်များအား မည်ကဲ့သို့ လေးစားမည်နှင့် တက်ကြွစွာမြှင့်တင်မည်တို့အား ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ ဤမူဝါဒသည် အမျိုးသမီးများ၏ အထူးမြေအသုံးပြုမှုဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များနှင့်ရပိုင်ခွင့်များအား အသိအမှတ်ပြုပြီး လေးစားသင့်ကာ အမျိုးသမီးများသည် မြေအသုံးချခြင်းဆိုင်ရာလေ့များနှင့်ပတ်သက်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချရေး အဖွဲ့များတွင် ကိုယ်စားပြုခြင်း ခံရသင့်သည်။

၁၆။ ဤမူဝါဒမူကြမ်းသည် မြေအသုံးချခြင်းအစီအစဉ်များ ဖော်ထုတ်ရာတွင် 'အောက်မှအပေါ်သို့' နည်းလမ်းအား ဖော်ပြထားသည်။ သို့သော် မူဝါဒ၏မူကြမ်းသည် ကမ်းလှမ်းထားသည့်လုပ်ငန်းစဉ်အား အများပြည်သူထံ ပထမဦးစွာ အသိပေးပြီးမှ အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံခြင်းသည် အောက်မှအပေါ်သို့ ချဉ်းကပ်ပုံမျိုး မဟုတ်ပါ။ ပိုဒ်ခွဲ (၂၇) တွင် 'လက်ရှိ တရားဝင်တည်ရှိနေသော မြေအသုံးချသူများ၏ ရပိုင်ခွင့်များ' ဟူ၍သာ ဖော်ပြထားပြီး 'လက်ရှိ တရားဝင်တည်ရှိနေသော မြေအသုံးချသူများ၏ ရပိုင်ခွင့်များ' မရှိသူများအတွက် အကာအကွယ်ပေးခြင်းအား ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။

၁၇။ မူဝါဒတွင် အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု ကောင်စီသည် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အား စောင့်ကြည့်လေ့လာပြီး အကဲဖြတ်သွားမည်ဖြစ်ကာ ၎င်းသည် ဦးတည်ချက် လွှဲနေပုံပေါ်သည်။ ၎င်းတွင် ရှင်းလင်းပြတ်သားသည့် စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးနှင့် အကဲဖြတ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ် ရှိရန်လိုအပ်ပြီး၊ ထိုအထဲတွင် ကျင့်ဝတ်နှင့်မညီသော ဆောင်ရွက်မှုများအား မည်ကဲ့သို့ ကိုင်တွယ်မည်ကို ထည့်သွင်းထားရမည် ဖြစ်သည် (ပြင်ဆင်ရန်၊ စည်းကမ်းကြပ်မတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ရန်)။

၁၈။ မြေယာမူဝါဒအရ စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးအဖွဲ့များအား ရှင်းလင်းပြတ်သားပြီး ဘက်မလိုက်သည့် အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေးယန္တရားများနှင့်အတူ ခန့်အပ်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးအုပ်စုများအား မည်သူက ခန့်အပ်မည်ဆိုတာ မရှင်းလင်းသလို မည်မျှဘက်မလိုက်မှု မရှိမည်ကိုလည်း မသိနိုင်ပါ။ ရွေးချယ်ထားသည့် ရပ်ရွာလူထုကိုယ်စားလှယ်များသည် အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေးယန္တရားများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်ရမည်ဖြစ်သည်။

၁၉။ မူဝါဒမူကြမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ ကြီးမားသည့်အတိုင်းအတာရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်းများအား ဆိုင်းငံ့ထားရန် လိုအပ်ပြီး (အငြင်းပွားမှုရှိသော ဇုန်များအတွင်း) ဘက်မလိုက်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးထိခိုက်မှုများအား အကဲဖြတ်သွားရမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ကောင်းမွန်သောအစဖြစ်သော်လည်း လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်မှုများလည်း ပါဝင်ရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုအကဲဖြတ်မှုများ၏ ကုန်ကျစရိတ်ကို လျှောက်ထားသူက မပေးသင့်ပါ။

၂၀။ ယေဘုယျအားဖြင့် ဤမူဝါဒ၏စာသားများသည် ရှင်းလင်းမှုမရှိကာ သဟဇာတလည်း မဖြစ်သည့်အပြင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် နေထိုင်နေသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများနှင့် သာမန်မြန်မာလူမျိုးများအတွက် နားလည်မှု လွှဲမှားခြင်းများ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ၎င်းထဲတွင် ပါဝင်သည့် အခန်းအချို့မှာ မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အောက်မှအပေါ်သို့ ဆောင်ရွက်မှုများ ပါဝင်သည်။ သို့သော် ထိုစကားလုံးများသည် လယ်သမားများ၊ သာမန်ပြည်သူများနှင့် အသေးစားမြေအသုံးချသူများအနေနှင့် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် မြေလုပ်ကိုင်ခွင့်များအပေါ် ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ အာမခံချက်မပေးပါ။

၂၁။ ဤစာရွက်စာတမ်းအနေနှင့် မြေလုပ်ကိုင်ခွင့်အပေါ် အုပ်ချုပ်မှုအား "အားလုံး၏အကျိုးအမြတ်အတွက်၊ ခုခံနိုင်စွမ်းမရှိသူများနှင့် ဘေးဖယ်ခံထားရသူများအား အလေးပေးပြီး အစားအစာလုံခြုံမှုနှင့် အစားအစာလုံလောက်စွာရရှိခွင့် ဦးတည်ချက်များဖြင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုအား ချေမှုန်းခြင်း၊ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် လူနေမှုဘဝများ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ တည်ငြိမ်မှု၊ အိုးအိမ်လုံခြုံမှု၊ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် လူမှုရေးနှင့်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု (ပိုဒ်ခွဲ ၁.၁ CFS-TG) တို့အတွက် မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်သွားမည်အား ဖော်ပြထားရမည်။"

၂၂။ လက်ရှိဖြစ်ပွားနေသည့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများအောက်တွင် မူဝါဒသည် ပဋိပက္ခ၏ အဓိက အကြောင်းရင်းများဖြစ်သော မြေနှင့်သယံဇာတများအား အသုံးချပိုင်ခွင့်နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုတို့နှင့်ပတ်သက်ပြီး အခြေအနေကြောင့် အဆိုးရွားဆုံး ခံစားနေရသော ခုခံနိုင်စွမ်းမရှိသူများနှင့် ဘေးဖယ်ခံထားရသောအုပ်စုများ ကျေနပ်သည်အထိ ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ကိုင်တွယ်မှသာလျှင် ကျယ်ပြန့်သည့် လက်ခံမှုရရှိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု မူဝါဒသည် ကြာမြင့်စွာဖြစ်ပွားနေသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု နိုင်ငံရေးပဋိပက္ခများအား ဖြေရှင်းသည့်အပိုင်းတစ်ပိုင်းအနေနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အမျိုးသား ပြန်လည်ရင်ကြားစေရေးအား မြှင့်တင်ရန်နှင့် ဌာနတိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု/တိုင်းရင်းသား ရပ်ရွာလူထုများ၏ မြေလုပ်ကိုင်ခွင့် ရပိုင်ခွင့်များကို တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခြင်းတို့အား ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ဦးတည်ရမည်ဖြစ်သည်။

၃။ အလုံးစုံ တုံ့ပြန်မှု

(က) နိဒါန်း

၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် မြန်မာအစိုးရသည် အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု မူဝါဒမူကြမ်းအား ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလအတွင်းတွင် တစ်နိုင်ငံလုံးအဝန်းရှိ ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၌ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပွဲ (၁၇) ခုအား ပြုလုပ်သွားမည်ဟု ကြေငြာခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ထိုတရားဝင် အများပြည်သူနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲများအား ပြုလုပ်ရာတွင် တက်ရောက်သူအားလုံး၏ ကိုယ်စားလှယ်များအား ပါဝင်ခွင့်ပြုခြင်းဖြင့် အားလုံးကို ဖွင့်ပြီးဖိတ်ခေါ်သည့်အနေနှင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။

လယ်သမားများ ၎င်းတို့၏မြေလုပ်ကိုင်ခွင့်များအား ပြန်လည်ရရှိရေး ကြိုးပမ်းမှုများကို အမျိုးသားအဆင့် ကိုယ်စားပြုမှုအတွက် တောင်းဆိုမှုများ ကြီးထွားလာခြင်းကို တုံ့ပြန်သည့်အနေနှင့် Land In Our Hands (LIOH) အား ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ထူထောင်ခဲ့သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဒေသခံ လယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံအနှံ့ရှိ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ၁၄ ခုမှ အုပ်စုပေါင်း ၆၀ ကျော် ပါဝင်သော လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် မဟာမိတ် CSO များ ပါဝင်သည့် ကွန်ယက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုအထဲမှ LIOH ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့ထဲတွင် ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း၊ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း၊ မန္တလေး၊ မကွေး၊ စစ်ကိုင်း၊ ရန်ကုန်၊ ပဲခူး၊ ဧရာဝတီ၊ တနင်္သာရီ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့မှ လယ်သမားများ၊ မြေဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားသူများ၊ CSO များ၊ လူငယ်အုပ်စုများ၊ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစု ရပ်ရွာလူထုများနှင့် ရှေ့နေများ၏ ကိုယ်စားလှယ် ၁၅ ဦးတို့ ပါဝင်သည်။

LIOH က ယုံကြည်သည်မှာ လက်ရှိဒီမိုကရက်တစ် အသွင်ကူးပြောင်းမှု၏စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ခိုင်မြဲသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် စစ်မှန်စွာ မျှတပြီး ရေရှည်တည်တံ့သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအား တိုင်းပြည်တွင် ရရှိရန်အောင် ပြုလုပ်ရာတွင် အလွန်အရေးကြီးသည်မှာ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစိုးရ၊ လွှတ်တော်နှင့် တရားရေးအဖွဲ့အစည်းတို့သည် အသေးစား လယ်သမားများနှင့် ရေလုပ်သားများနှင့် အထူးသဖြင့် ကျေးလက်နေအမျိုးသမီးများနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု ရပ်ရွာလူထုများ၏ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်များအား မြှင့်တင်၊ ကာကွယ်၊ လေးစားပြီး ဖြည့်ဆည်းရန်အတွက် အားထုတ်သွားဖို့ လိုအပ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ ဒီမိုကရက်တစ်မှုများနှင့် အားလုံးအတွက် လူမှုတရားမျှတမှု အခြေအနေအောက်တွင် ဌာနေ/တိုင်းရင်းလူမျိုးစုဝင်များ၏ ရိုးရာအစဉ်အလာအလေ့အထများအတွက် သင့်တော်ဟပ်စပ်သည့် မြေအသုံးချမှုမူဝါဒပုံစံအား မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပေါ်ထွက်လာအောင် ပံ့ပိုးပေးရန်ဖြစ်သည်။ ကွန်ရက်သည် ဒေသခံပြည်သူများ၊ အထူးသဖြင့် လယ်သမားများ၊ အသေးစား မြေယာအသုံးချသူများ၊ လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ မြေယာလုပ်ကိုင်ခွင့်များအတွက် အကာအကွယ်ရှိခြင်းကို အာမခံနိုင်ရန် မြေအသုံးချမှုမူဝါဒ၊ ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းများ၏ အကောင်းဆုံး လုပ်ထုံးများအား ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် အစိုးရ၊ လွှတ်တော်နှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အုပ်စုများ အဆင့်ဆင့်တို့နှင့် ထိတွေ့ရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။ ကွန်ရက်တစ်ခုအနေနှင့် လယ်သမားများအား ၎င်းတို့လိုအပ်သည့် သင်တန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များ ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် လှုပ်ရှားသူများနှင့် ပြည်တွင်းနှင့်ပြည်ပ မြေယာအခွင့်အရေးများ ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ချိတ်ဆက်ထားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် လက်ရှိတရားရေးမူဘောင်အောက်တွင် မြေယာသိမ်းဆည်းမှုများ ရင်ဆိုင်နေရသော လယ်သမားများအား အထောက်အကူပေးပါသည်။ ထို့အပြင် ကျွန်ုပ်တို့သည် အခြားလယ်သမားများနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအုပ်စုများနှင့်အတူ ပြဿနာဖြေရှင်းရေး ယန္တရားများနှင့် မြေသိမ်းဆည်းသည့်ကိစ္စများအား တုံ့ပြန်ရေးအစီအစဉ်များအား ဖော်ထုတ်ရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိပြီး ထိုမှသာလျှင် ကျွန်ုပ်တို့ ပါဝင်နိုင်ပြီး အချက်အလက်များ စုံလင်စွာသိရှိနိုင်ကာ ဤကြီးမားသည့် ပြဿနာအား ကိုင်တွယ်နိုင်ရန် ကျွန်ုပ်တို့၏စွမ်းရည်အား မြှင့်တင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

LIOH သည် မိမိကိုယ်မိမိ ဤလုပ်ငန်းစဉ်၏ အဓိကကျသော အကျိုးသက်ဆိုင်သူတစ်ဦးအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။ LIOH ကွန်ရက် တည်ရှိနေခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းတရားတစ်ခုမှာ တိုင်းပြည်အပေါ် ကျရောက်နေသည့် လေးနက်သော မြေယာကိစ္စများအား ကိုင်တွယ်ရမည့် စိန်ခေါ်မှုနှင့် တိုက်ရိုက်ပတ်သက်လျက်ရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အခြားတာဝန်များထဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားများအနေဖြင့်နှင့် ILOH ၏အဖွဲ့ဝင်အနေဖြင့် ဒီမိုကရက်တစ် မြေယာမူဝါဒတစ်ခုအား ဖော်ထုတ်ရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးတို့တွင် တိုက်ရိုက်ပံ့ပိုးပေးရန် ကြိုးမားသည့် တာဝန်ရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်သည်မှာ နေ့စဉ်အဖြစ်အပျက်များအပေါ် အခြေခံထားသည့် ကျွန်ုပ်တို့၏ရူထောင့်အား အစိုးရက အသိအမှတ်ပြုပြီး ကျွန်ုပ်တို့၏ပါဝင်မှုနှင့်ဖြည့်ဆည်းပေးမှုတို့အား စေတနာဖြင့် ရိုးသားစွာပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကြိုဆိုစေလိုပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့်ကတော့ LIOH သည် ဤအလွန်အရေးကြီးသည့် မြေယာမူဝါဒ ဖော်ထုတ်ရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်ခွင့်ရရှိသည့် မရဘူးသေးသော အခွင့်အရေးအား ကြိုဆိုလျက်ရှိပြီး ၎င်းအခွင့်အရေး ရရှိနိုင်ရန်အတွက် အစိုးရ၏အားထုတ်မှုများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်လျက် ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် အတိတ်တွင် လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအုပ်စုများ မြေယာကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဖော်ပြချက်များအား လက်ကမ်းရန်နှင့် အပြုသဘောဖြင့် တုံ့ပြန်ရန် ကြိုးပမ်းမှုများ ဤမူဝါဒ၏ အချို့သောပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ပါဝင်နေသည်ကို LIOH က အသိအမှတ်ပြုပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ အလေးထားပြီး ပြောရမည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့၏အဖွဲ့ဝင်များအား အမြဲဒုက္ခပေးနေပြီး နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံး အပေါ် ထိခိုက်စေသည့် မြေယာပြဿနာများအပြင် ၎င်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့၏အသံများနှင့်ရှုထောင့် များအား ဖော်ထုတ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးအား လွန်စွာအလေးအနက်ထားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေယာ ပြဿနာသည် အခြေခံအလွန်ကျပြီး အထူးသဖြင့် ယခုအချိန်တွင် အလောတကြီးကိုင်တွယ်ရန် လိုအပ် သည်။ ၎င်းသည် အလွန်လေးနက်သည့်ပြဿနာဖြစ်ပြီး နိုင်ငံ၏ရာဇဝင်တွင် အလွန်အရေးပါသော အများ ပြည်သူ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများ ပြုလုပ်နေချိန် ဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်သည် ခက်ခဲသည့် သမိုင်း၏လမ်းဆုံလမ်း ခွတွင် ရောက်ရှိနေသည်။ LIOH သည် NLUP မူကြမ်းနှင့် ၎င်း၏အစီအစဉ်တို့အား ရိုးသားပွင့်လင်းစွာ တုံ့ ပြန်ခြင်းမပြုလျှင်နှင့် လေးနက်သည့်အကြံပြုချက်များ မပေးလျှင် ၎င်း၏အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ကိုယ်စားပြုသည့် အဖွဲ့များအပေါ်ရှိသည့် အခန်းကဏ္ဍနှင့်တာဝန်ဝတ္တရားများအား မကျေပွန်ရာ ရောက်မည်ဖြစ်သည်။

(ခ) နောက်ကြောင်းရာဇဝင်

ဤတုံ့ပြန်ချက်နှင့်အကြံပြုချက်များအား ပြင်ဆင်ရန်အတွက် LIOH သည် တိုင်းပြည်၏ နေရာအမျိုးမျိုးတွင် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှု အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ (၈) ခု ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ထိုမှသာလျှင် အဖွဲ့ဝင်မျိုးစုံတို့၏ ထင်မြင်ချက် များနှင့်အသံများအား ဖမ်းမိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ မှတ်သားဖို့အရေးကြီးသည်မှာ မိမိဘာသာမိမိ စီစဉ်သော LIOH အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများအား ခက်ခဲသည့် အခြေအနေများနှင့်အနေအထားများကြားမှ ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ် သည်။

ပို၍ ယေဘုယျကျသည်မှာ ကြာမြင့်စွာပြုလုပ်လျက်ရှိသည့် မူကြမ်းရေးဆွဲရေး ဖြစ်စဉ်ကို အများပြည်သူ သိရှိ ရန် ယခုမှသာ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ကြာမြင့်စွာဖော်ထုတ်ထားသည့် ထိုစာရွက်စာတမ်းအား တုံ့ပြန်ရန်အ တွက် အချိန် ရက်ပိုင်းမျှသာ (လပိုင်းမဟုတ်) ပေးသည်ဖြစ်သည်။ ထပ်ပြီး အလေးပေးပြောလိုသည်မှာ MOECF က ကမကထပြုပြီး မြေအသုံးချဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်မှုနှင့်စီမံခန့်ခွဲမှုတို့နှင့် ပတ်သက်သည့် အစိုးရ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့်အေဂျင်စီများထံမှ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေယာခွဲဝေ အသုံးချမှု စိစစ်ဆောင်ရွက်ရေး ကော်မတီသည် မူဝါဒမူကြမ်းကို ၂၀၁၃ နှောင်းပိုင်းတွင် စတင်ပြုစုခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုအကြောင်းအား ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလမှသာ ကျွန်ုပ်တို့ သိရှိခွင့် ရရှိခဲ့သည်။ မူဝါဒ မူကြမ်းအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန (MOECF) ၏ ဝက်ဘ်ဆိုက်တွင် အများပြည်သူ မြင်နိုင်အောင် ဖော်ပြထားသော်လည်း မီဒီယာအား အသုံးပြု၍ အများပြည်သူ သိရှိအောင် ကျယ်ပြန့်စွာ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ ကိစ္စအများအပြားတွင် NLUP စာတမ်းမူကြမ်းအား တွေ့ဖူးရန်မဆိုနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းထားသည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင်သာ ပါဝင်သူအများစုမှာ ပထမဆုံးအနေ နှင့် သိရှိရန် အခွင့်အရေး ရရှိခဲ့သည်။

LIOH သည် ၎င်းကိုယ်ပိုင် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများအား ပြုလုပ်ရန် မဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါလျှင် အခြေအနေ မည်ကဲ့ သို့ ရှိမည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ စဉ်းစားကြည့်မိသည် (အခြားအဖွဲ့အစည်းများသည်လည်း ကိုယ်တိုင် ဆွေးနွေး တိုင်ပင်မှုအကြို-အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ စီစဉ်ခြင်းများ ရှိသည်)။ သေချာသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ပါဝင်မှုနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ဝင်ရောက်ထိတွေ့ရန် ဆုံးဖြတ်မှုတို့သာ မရှိခဲ့လျှင် ကျွန်ုပ်တို့၏နယ်မြေသည် အလိုအ လျောက် ဖယ်ရှားခံရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းမှာ အစိုးရ၏လက်ကမ်းမှု အကန့်အသတ်များကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။

အခြေအနေသည် အတိုင်းအတာတစ်ခုအနေနှင့် မမျှတသည့် အနေအထားရှိသော်လည်း တရားဝင် အများပြည်သူတို့၏ကာလ မစတင်မီ ထိတွေ့မှုရရှိရန်၊ လေ့လာနိုင်ရန်၊ အကဲဖြတ်ရန်၊ ဆွေးနွေးရန်နှင့် ကိုယ်ပိုင်တုံ့ပြန်မှုများနှင့် အကြံပြုချက်များ ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်အတွက် အမြန်ဆုံးတုံ့ပြန်ရန် ကျွန်ုပ်တို့ သတိရှိ စွာဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဖြစ်ရပ်အများအပြားတွင် အလွန်တိုတောင်းသည့် အချိန်အကန့်အသတ်နှင့် အစိုးရ၏ ကမ်းလှမ်းမှုတို့၏ အတားအဆီးများအောက်တွင် အားထုတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသည့်အပြင် ကျွန်ုပ်တို့၏အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ပါဝင်သူ အများအပြားသည် ဝေးလံသည့်နေရာများမှ လာရောက်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ အများစုတွင် ဖိတ်ကြားမထားသည့် စစ်ထောက်လှမ်းရေးမှ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စောင့်ကြည့်ခြင်းလည်း ရှိသည်။ လယ်သမားများအပါအဝင် ဒေသခံပြည်သူများအနေနှင့် တရားဝင် အများပြည်သူ ဆွေးနွေးတိုင်ပင် အလုပ် ရုံဆွေးနွေးပွဲများအား တက်ရောက်ခွင့်မရှိသည့် အဖြစ်အပျက်များကိုလည်း LIOH အဖွဲ့ဝင်များက အစီရင်ခံ သည်။ ထားဝယ်တွင် ဖြစ်ခဲ့သော ဖြစ်ရပ်တွင် ဒေသခံလယ်သမား အယောက် ၂၀ ခန့်အား ဆွေးနွေးတိုင်ပင် သည့်အခန်းအတွင်းသို့ ဝင်ခွင့်မပြုခဲ့ကာ အကြောင်းပြချက်များမှာ သူတို့အား ဖိတ်ကြားထားခြင်းမရှိ သို့မ ဟုတ် အစိုးရထံမှ ဖိတ်စာမပြသနိုင်သောကြောင့်ဟု ဆိုသည်။ ထိုကဲ့သို့ အခက်အခဲများကြားမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွဲ့လုံ့လက ပြသသည်မှာ တိုင်းပြည်အနှံ့ရှိ ပြည်သူများအတွက် အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု မူဝါဒသည် မည်မျှ အခြေခံကျစွာ အရေးကြီးသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့၏ယုံကြည်ချက်အား ပြသခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုကဲ့သို့ပင် တရားဝင်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်သည် ကောင်းမွန်စွာဖြစ်လာရန်အတွက် အစိုးရနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော ဆောင်ရွက်သူများက ကြိုးပမ်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း မည်မျှပင် စေတနာမှန်စေ ကာမူ ကောင်းသောရလဒ် မရရှိခဲ့ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲအကြို အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုတွင် ပင် ပါဝင်တက်ရောက်သူများသည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ၁၄ ခုတွင် ၁၈ ရက်အတွင်း ပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှု (၁၇) ခုအား တစ်ရက်လျှင် ၃ နာရီပြုလုပ်မည်ဆိုသော တရားဝင်ကြေငြာချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး စိုးရိမ်မှုများ ထပ်တလဲလဲ ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုတစ်ချိန်တည်းမှာပင် မူဝါဒမူကြမ်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး အများပြည်သူအား ပထမဆုံးအကြိမ် ကြေငြာပြီး အသိပေးခဲ့သည်။ စာမျက်နှာ ၉၀ (မြန်မာ ဘာသာဖြင့်) နှင့် စာမျက်နှာ ၄၀ (အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်) ရှိသော ထိုစာတမ်းသည် နည်းမျိုးစုံဖြင့် နည်းပညာ ဆန်သော မြေယာအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ စာတမ်းဖြစ်ပြီး သာမန်ပြည်သူများစွာအတွက် သိရှိပြီးနားလည်ရန် ခက်ခဲကာ အချိန်၊ ဒေသခံဘာသာစကားသို့ ဘာသာပြန်ခြင်းနှင့် အခြားဆောင်ရွက်မှုများ လိုအပ်သည်။

(ဂ) စကားစပ်

ကုလသမဂ္ဂ (UN) ၏ ကမ္ဘာ့အစားအစာ လုံခြုံမှု (CFS) ကော်မတီသည် ၎င်း၏ မြေ၊ ရေလုပ်ငန်းများနှင့် အမျိုးသား အစားအစာလုံခြုံမှု အခြေအနေအတွင်းရှိ သစ်တောများ၏လုပ်ကိုင်ခွင့်နှင့်ပတ်သက်သည့် မိမိသ တောအလျောက် လိုက်နာနိုင်သော လမ်းညွှန်မှုများက ချမှတ်ထားသော သယံဇာတများအပေါ် ရှိသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်မျိုးစုံတို့အား ထိန်းညှိပေးသည့် မြေနှင့်ပတ်သက်သော မူဝါဒ၊ တရားဝင်နှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင်များအား မွမ်းမံခြင်းနှင့်ဖွံ့ဖြိုးခြင်းတို့ဆီ ဦးတည်သည့် အာဏာသက်ရောက်သောစံနှုန်းများစွာ ရှိ သည် (www.fao.org/nr/tenure/voluntary-guidelines/en/)။ အကျိုးသက်ရောက်ဆုံးများမှာ - ပိုဒ်ခွဲ ၁.၁ (ဦးတည်ချက်များ) နှင့် ၃(ခ) အောက်ရှိ ပိုဒ်ခွဲများ (အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဆိုင်ရာ မူများ)၊ အထူး သဖြင့် ပိုဒ်ခွဲ ၃(ခ)၆ (ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းနှင့် ပါဝင်ခြင်းဆိုင်ရာ)၊ ၃(ခ)၇ (တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုဆိုင်ရာ) နှင့် ၃(ခ)၈ (ပွင့်လင်းမြင်သာမှုဆိုင်ရာ) တို့ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့်အညီ ပြုလုပ်ထားပြီး ယနေ့အထိ တရားဝင် အများပြည်သူ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း အစီအစဉ်အား ကြိုဆိုသော်လည်း မပြည့်စုံသေးပါ။ ယခုလက်ရှိ အနေအထားတွင် ၎င်းသည် မျှတပြီး မှန် ကန်သော တကယ့်စိတ်ဝင်စားမှုများနှင့် တုံ့ပြန်မှုများ ပြည်သူအားလုံးထံမှ ရရှိနိုင်မည်မဟုတ်ကာ အထူးသ ဖြင့် ထိခိုက်ခံရမှုအလားအလာ အများဆုံးရှိသူများတွင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ပြည်သူများအား ထည့်သွင်းခံ ရခြင်းမရှိဟုပင် ထင်မိစေကာ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် လျစ်လျူရှုခံထားရသလိုပင် ဖြစ်သည်။

ပိုမိုပြည့်စုံသည့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှု လုပ်ငန်းစဉ် မရှိလျှင် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ၊ လိုလားမှုများ မြော်မှန်းချက်များ နှင့်အသံများအား လက်လွှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် လျစ်လျူရှုရာ ရောက်စေပြီး အထူးသဖြင့် အသေးစား လယ် သမားများနှင့် ထိခိုက်မှုရှိရန် အလားအလာအများဆုံးဖြစ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုး လူနည်းစုများတို့ ဖြစ် သည်။ အစိုးရသည် ပြည်သူများ အထူးသဖြင့် အသေးစား လယ်သမားများနှင့် လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားလူ မျိုးများနှင့် ထိတွေ့ရန် လုံလောက်သည့်အချိန်ပေးရုံသာမကဘဲ တိုင်းပြည်၏ မြေယာအသုံးချမှု မူဝါဒအား ဖော်ထုတ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့်ပါဝင်မှုရှိရန် ပြုလုပ်သွားသင့်သည်။

ဤအမျိုးသား မြေအသုံးချမှု မူဝါဒအား ဖော်ထုတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်သည် အထူးသဖြင့် အစောပိုင်းအဆင့် (ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှု မပြုလုပ်မီ) အဆင့်တွင် အများပြည်သူအတွက် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခဲ့ကာ မူဝါဒ၏ ၅ ကြိမ်မြောက် မူကြမ်းအား အများပြည်သူထံ ဖော်ထုတ်သည့်အခါမှ တွေ့မြင်ခဲ့ရပြီး ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးရန်အ တွက် အလွန်တိုတောင်းသည့်အချိန်သာ ရခဲ့သည်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းများ၊ CSO များ၊ အကယ်ဒမီ သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် အထူးသဖြင့် ဤမူဝါဒ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုအား ခံစားရဆုံး ဖြစ်မည့်သူများ၏ မည်သည့်ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ပြီး ရေးဆွဲခဲ့သည်ဆိုသည့် အကြောင်း လည်း ကျွန်ုပ်တို့ မသိရှိခဲ့ရပါ။ ၎င်းရှုထောင့်က ကြည့်ခြင်းဖြင့် ဤမူဝါဒဖော်ထုတ်ခြင်းသည် ဒီမိုကရက်တစ် မဆန်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် စတင်ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး မူကြမ်းကိုယ်တိုင်ကပင် မြန်မာနိုင်ငံရှိပြည်သူများ၏အမြင်များ ကို လုံလောက်စွာ ရောင်ပြန်ဟပ်ခြင်း မရှိပါ။

၎င်းကဲ့သို့သော အနေအထားများနှင့်အခြေအနေများသည် စိတ်ဓာတ်ကျစေပြီး ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုလုပ်ငန်းစဉ် အစစ်အပေါ် အေးစက်သည့် ရိုက်ခတ်မှုများ ဖြစ်စေသည့်အပြင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ကြေငြာစာတမ်း (www.un.org/en/documents/udhr/) ၏စံနှုန်းများနှင့် ဆန့်ကျင်ကာ အထူးသဖြင့် ပိုဒ်ခွဲ ၁၊ ၂၊ ၃၊ ၇၊ ၁၃၊ ၁၈၊ ၁၉၊ ၂၀ နှင့် ၂၈ တို့ဖြစ်သည်။ လက်ရှိညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုလုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် လက်တွေ့ တွင် ရင်ဆိုင်ရသည့်ကန့်သတ်ချက်များအား ကျော်လွှားရန် မလွယ်ကူပါ။ သို့သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ကြောင့်ရွံခြင်းများ၊ အားမလိုအားမရဖြစ်မှုများနှင့် မုန်းတီးမှုများအား ဘေးဖယ်ပြီး ဆက်လက်၍ တောင့်ခံကာ ကျွန်ုပ်တို့တစ်ဦးချင်းနှင့်အုပ်စုလိုက် ဂုဏ်သိက္ခာ၊ အသိစိတ်နှင့် ရည်မှန်းချက်တို့အား ဆွဲခေါ် ကာ ကျွန်ုပ်တို့၏အသံများကို ကြားစေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်သည်မှာ အစိုးရသည် ဤအရေးကိစ္စတွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကြိုးပမ်းမှုများ၏ အရေးပါမှုအား အသိအမှတ်ပြုရန် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုအကြို အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများအား ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ်ပြီး ထို အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၏ တက်ရောက်နှုန်းမှာ ရာနှုန်းပြည့်ဖြစ်သည်။ ဖိအားများရှိသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘဝများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများနှင့် နေထိုင်ပုံများအပေါ် မလွဲမသွေ ကြီးမားသည့်သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်စေသည့် စာရွက်စာတမ်းအား လျင်မြန်စွာနှင့် အပြုသဘောဆောင်စွာ ကျွန်ုပ်တို့နှင့်ပြည်သူအများစုက မလျော့သော ဖွဲ့စည်းပုံဖြင့် တုံ့ပြန်ကြမည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အချိန်တိုအတွင် NLUP အား သေချာစွာ လေ့လာခဲ့ပြီး လေ့လာတွေ့ရှိချက်များအား တစ်စုတစ်စည်း ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိခဲ့ကာ တစ်စုတစ်စည်းတည်း ပင် အကြံပြုချက်များကို သဘောတူညီခဲ့ကြပြီး ဤတွင် ဖော်ပြပေးထားသည်။

(ဃ) တိုင်းပြည်၏အနေအထား

မြန်မာနိုင်ငံ၏မြေအား တိုင်းပြည်အနှံ့နေထိုင်သော ဒေသခံတို့သည် သူတို့၏နယ်မြေများရှိ မတူညီ သောလေ့များဖြင့် ကြာမြင့်စွာကပင် နေထိုင်အသုံးပြုပြီး စီမံခန့်ခွဲခဲ့ကြသည်။ မြေယာအား လက်ရှိ အချိန်တွင် တောင်ယာ၊ ဥယျာဉ်မြေ၊ အလှည့်ကျတောင်ယာ စိုက်ပျိုးမြေ၊ စပါးခင်း၊ လယ်မြေ၊ သဲဆန်သောမြေ၊ မြို့ သို့မဟုတ် ကျေးရွာသုံးမြေများနှင့် အများပြည်သူပိုင်မြေ အစရှိသော နည်းမျိုးစုံဖြင့် အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။ မြေအသုံးချမှုလက်မှတ်နှင့်မှတ်ပုံတင်စနစ်တို့မှတစ်ဆင့် အစိုးရသည် ပုဂ္ဂလိကမြေ

ပိုင်ဆိုင်မှုဈေးကွက်အား ဖော်ထုတ်လျှောက်ရှိပြီး ထိုအထဲတွင် လူတို့သည် ၎င်းတို့၏မြေများအား ရောင်းချ၊ ပေါင်နှံ၊ ဖလှယ်၊ အမွေဆက်ခံ၊ ငှားရမ်းခြင်းများကို ပြုလုပ်နိုင် သည်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု (နယ်စပ်) နေရာ များရှိသော အချို့သောသူများသည် ၎င်းတို့၏ မြေများအား မည်သည့် တရားဝင်အထောက်အထားနှင့် စာရွက်စာတမ်းမှ မရှိဘဲ သူတို့၏ ရိုးရာအ စဉ်အလာလေ့ထုံးစံများအရ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ သူတို့သည် ဆိုးရွားသည့် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် စစ်ရေးအခြေအနေများအောက်တွင် ကြာမြင့်စွာ ပင် ထိုကဲ့သို့ လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစ၍ မြန်မာအစိုးရသည် ဥပဒေအသစ်များ ထုတ်ခဲ့ပြီး အလျော့ပေးမှုလုပ်ငန်းစဉ်အား လျင်မြန် စွာ ပြုလုပ်ခဲ့ကာ တစ်ချိန်တည်းမှာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအုပ်စုများနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ညှိနှိုင်းဆွေး နွေးမှုများ စတင်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ လုပ်ငန်းရှင်များသည် သူတို့၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ် များအတွက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုနယ်မြေများတွင် ပိုမိုထိရောက်စွာလုပ်ကိုင်နိုင်လာကြပြီး ထိုနေရာများ သည် တိုင်းပြည်၏သယံဇာတ ပေါကြွယ်ဝသောနေရာများ ဖြစ်သည်။ ဤအကူးအပြောင်းကာလအတွင်း တွင် အစိုးရ၏ အဓိကအာရုံစိုက်မှုမှာ တိုက်ရိုက် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှတစ်ဆင့် တိုင်းပြည်၏စီးပွား ရေးအား ဖွံ့ဖြိုးရန် ပြုလုပ်ပုံရပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူအများအပြားလည်း တိုင်းပြည်အတွင်း လာရောက်ရင်းနှီး မြှုပ်နှံရန် စီစဉ်နေကြောင်းကိုလည်း ကြားသိရသည်။

သို့သော် တစ်ချိန်တည်းမှာပင် မြေယာပဋိပက္ခမျိုးစုံတို့သည် နိုင်ငံအနှံ့တွင် ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည်။ ယခင်တွင် စစ်တပ်နှင့် ၎င်းနှင့်ဆက်စပ်သောသူတို့သည် ရှင်းလင်းသည့် အများပြည်သူအကျိုး မပါဝင်ဘဲ မြေအများအ ပြားကို သိမ်းဆည်းခဲ့သည်။ ယခုအချိန်တွင် အင်အားကြီးမားသည့် အကျိုးသက်ရောက်သူမျိုးစုံ ပါဝင်သော အကြီးစားဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ပြုလုပ်လျက်ရှိပြီး မြေများစွာတို့အား သိမ်းဆည်းလျက်ရှိကာ လုပ်ငန်းစဉ် အတွင်း နေထိုင်သူများအား ဖယ်ရှားပြီး လက်လွတ်ဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

အသေးစားလယ်သမားများအပါအဝင် အသေးစား မြေပိုင်ဆိုင်သူများသည် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ဆန္ဒမပါဘဲ သူတို့၏မြေများအား အင်အားသုံးခံခြင်းဖြင့် ဆုံးရှုံးလျက်ရှိကြသည်။ ထို့အပြင် လုပ်ငန်းများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများ ပြုလုပ်သည့်အခါတိုင်း ဒေသခံပြည်သူများသည် ပုံမှန်အားဖြင့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ထိုစီမံ ကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့တွင် ပါဝင်ခွင့်မရှိပါ။ နိုင်ငံအနှံ့တွင် မြေများစွာ သိမ်းဆည်းခံရပြီး အတင်းအဓမ္မဖယ်ရှားမှုများသည် ဖြစ်ပွားလျက်ရှိကာ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသော ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှု မရှိမချင်း ကြိုတင်သတိပေးမှုမရှိဘဲ လျော်ကြေးရပိုင်ခွင့်တို့အား အသိအမှတ်မပြုကာ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေဦးမည် ဖြစ်သည်။ ထိုအရာများဖြစ်ပွားနေပုံမှာ တည်ရှိနေသော နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေများ၊ အထူးသ ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်ဆက်နွယ်သည့် ဖယ်ရှားခံရခြင်းနှင့် နေရာဆုံးရှုံးခြင်းဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ၏ လမ်းညွှန်ချက် များနှင့် လုံးဝဆန့်ကျင်လျက်ရှိသည်။

(http://www.ohchr.org/Documents/Issues/Housing/Guidelines_en.pdf; http://www.hic-sarp.org/documents/Handbook%20on%20UN%20Guidelines_2011.pdf)

၄။ အထွေထွေ တွေ့ရှိချက်များ

(က) မူဝါဒ လုပ်ငန်းစဉ်

လယ်သမားများ၊ မြေအသုံးချသူများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအ တွင်းရှိ ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံးအတွက် အခြေခံကျပြီး အလွန်အရေးကြီးသောအရာမှာ အပြည့်အဝ

ပါဝင်ရန်နှင့် မြေယာမူဝါဒဖော်ထုတ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝစွာ ပါဝင်ရန် တကယ့်အခွင့်အရေးများအား ရရှိရန်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် CFS လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များမှ ပိုဒ်ခွဲ ၃ (ခ) ဖြစ်အား ရည်ရွယ်ပြီး ထိုအထဲတွင် အကျိုးသက်ရောက်မှု အခံရဆုံး ပြည်သူများ၏ ပါဝင်ခြင်းနှင့် ဌာနေပြည်သူများ၏ သိရှိနားလည်မှုဖြင့် ကြိုတင်၍ လွတ်လပ်စွာပေးသော သဘောတူခွင့်ပြုချက်အား တောင်းဆိုထားသည်။ ၎င်းနီးမြှုပ်နှံမှုတွင် ၎င်းတို့၏တကယ့်ဘဝများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများ၊ ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာများ၊ ဘဝ ၏ ရပိုင်ခွင့်များနှင့်နည်းလမ်းများ၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းနှင့် အစုအဖွဲ့လိုက်တို့ ရှိသည်။

အစိုးရသည် ဤအလေးပေးမှုတွင် နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများအားအောက်တွင် ၎င်း၏ တာဝန်ဝတ္တရားများအား ဖြည့်ဆည်းပေးသေးပါ။ ယခုအချိန်တွင် အစိုးရသည် ဤအခြေအနေအား ပြုပြင်ရန် အရေးကြီးသည့်အဆင့်များအား ကိုင်တွယ်လျှင်တောင် ပထမဆုံးအနေနှင့် အများပြည်သူ၏တုံ့ပြန်ချက်အတွက် သတ်မှတ်ထားသော နောက်ဆုံးအချိန်အား တိုးပေးခြင်းနှင့် NLUP စာတမ်းမူကြမ်းအား အစိုးရပိုင်နှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင် ၂ ခုစလုံးရှိ သတင်းစာများ၊ ဂျာနယ်များ၊ ရေဒီယိုများ၊ ရုပ်မြင်သံကြား၊ အွန်လိုင်း၊ ဝက်ဘ်ဆိုက်နှင့် အခြား မီဒီယာအား ထိတွေ့ဆက်သွယ်နိုင်သည့်နေရာများတွင် ဒေသခံသုံး ဘာသာစကားများဖြင့် ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ အများပြည်သူ သိရှိအောင် ပြုလုပ်ရမည်။

ထို့အပြင် အရေးပါသောမေးခွန်းများမှာ မူဝါဒမူကြမ်းတွင် ၎င်းတို့၏အရေးကြီးသောကဏ္ဍများအားလုံးကို ပြင်ဆင်ရာတွင်နှင့် အပြီးသတ် ဖော်ထုတ်ခြင်းတို့တွင် မည်သူက နောက်ဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ဆိုသည့် အကြောင်းဖြစ်သည်။ လက်ရှိတွင် အများပြည်သူထံမှ တုံ့ပြန်မှုများအပေါ် ရှင်းလင်းပြတ်သားမှု ကင်းမဲ့ခြင်းသည် ပြင်ဆင်ပြီးစဉ်စားရမည့် အဓိကပူပန်စရာ ဖြစ်ပြီး အစောပိုင်းက ဖော်ပြခဲ့သလို လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူများဖြင့် ကျေနပ်မှုရှိစေသည့် နည်းလမ်းဖြင့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းသင့်သည်။

ဤမူဝါဒအား အမြန်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းသည် ပဋိပက္ခ များအား ပို၍ဖြစ်ပေါ်စေလိမ့်မည်။ ထို့အပြင် ၎င်းသည် တစ်နိုင်ငံလုံးအဝှမ်းရှိ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပျက်စီးစေနိုင်သည်။

အချုပ်အားဖြင့် လွတ်တော်အဖွဲ့ဝင်များနှင့် သီးခြားပညာရှင်များကဲ့သို့ အသေးစားပိုင်ဆိုင်သူ လယ်သမားများ၊ တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဒဏ် အခံရဆုံးဖြစ်မည့် အခြားပြည်သူများနှင့် ရပ်ရွာလူထုများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အပြည့်အဝပါဝင်မှုနှင့် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့် ပါဝင်မှုနှင့်အတူ အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု မူဝါဒအား ပြန်လည်မူကြမ်းရေးဆွဲရန် အချိန်ယူသင့်သည်။

(ခ) မူဝါဒတွင် ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများ

မြေယာမူဝါဒသည် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ မြေအသုံးချမှု အမျိုးအစားအားလုံးအပေါ် သိသာသည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိမည်ဖြစ်ပြီး အသေးစားမှ အကြီးစား မြေယာအသုံးချသူများ ပါဝင်သည်။ ဤအကြောင်းကြောင့် ၎င်းသည် နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် လူမှုတရားမျှတမှုအား မြှင့်တင်ရန်နှင့် ညီမျှသည့် မြေယာလုပ်ကိုင်ခွင့်များနှင့် မြေ သစ်တောများ၊ ရေလုပ်ငန်းများ၊ ရေနှင့် ဆက်စပ်သည့် သဘာဝ သယံဇာတများအား ထိန်းချုပ်မှုအတွက်နှင့် အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ၊ ခုခံနိုင်စွမ်းမရှိသူများနှင့် ဘေးဖယ်ခံထားရသည့် ပြည်သူများအပေါ် အထူးအလေးပေးမှုအားလုံးအတွက် မြေအသုံးချမှုအား ချိန်ညှိရန် အရေးကြီးသည်။

လက်ရှိမူဝါဒမူကြမ်းသည် “အမျိုးသား အကျိုးအမြတ်” အား ကိုးကားမှုများ ပြုလုပ်သော်လည်း ၎င်းသည် မည်သည်ကို ဆိုလိုသည် သို့မဟုတ် ၎င်းအား မည်သို့ရရှိသည်နှင့် မည်သူက သတ်မှတ်သည်ဆိုသည်တို့ကို

ရှင်းလင်းထားခြင်း မရှိပါ။ နောက်ဆုံးတွင် မြေအား ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခုအနေနှင့်သာ ဖော်ပြထားပြီး မူဝါဒ အဓိကလမ်းညွှန်သည်မှာ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား ဆွဲဆောင်ရန်နှင့် လုံခြုံစေရန် လိုအပ်သည့်အရာ များအား ဦးစားပေးရန်ဖြစ်ပြီး မြေယာအငြင်းပွားမှုများ၊ တရားရုံးအမှုများနှင့် လူထုကန့်ကွက်မှုများအား ရှောင်ရှားပြီး မြေယာလုပ်ကိုင်ခွင့်များအား အကြီးစားလွှဲပြောင်းမှုများအား ပံ့ပိုးပေးရန် ရည်ရွယ်သည့် ဆောင်ရွက်မှုအချို့အား မိတ်ဆက်ခြင်း ပါဝင်သည်။ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒ၏ လက်ရှိမူကြမ်းသည် အသေးစားပိုင်ဆိုင်သူ လယ်သမားများ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားပြည်သူများနှင့် အခြား ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး ခုခံ နိုင်စွမ်းမရှိသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ကဏ္ဍများမှ ဘေးဖယ်ခြင်းခံရသူများအား ဦးစားပေးခြင်း မရှိဘဲ ၎င်းတို့ ၏ မြေနှင့်အသက်မွေးဝမ်းကျေးများမှ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးခြင်းထံမှ ၎င်းတို့အား ကာကွယ်ပေးရန် လုံလောက်သည့် ဆောင်ရွက်မှုများကိုလည်း ပံ့ပိုးမပေးပါ။ ၎င်းအစား မူဝါဒသည် လုပ်ငန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အား ဦးစားပေးကာ အထူးအခွင့်အရေးများပေးပြီး ၎င်းသည် မြေသိမ်းဆည်းမှုများအား အစပျိုးပေးပြီး နိုင်ငံ အတွင်းရှိ မြေယာပြဿနာများအား ပို၍ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

၎င်းသည် အသေးစား အစားအစာထုတ်လုပ်သူများနှင့် မြေအသုံးချသူများ၏ ပြဿနာများ၊ ကိစ္စရပ်များ၊ လို အပ်ချက်များ သို့မဟုတ် ဆန္ဒများ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ၊ ခုခံနိုင်စွမ်းမရှိသူများနှင့် ဘေးဖယ်ခံထားရသော လုပ်သားပြည်သူများ သို့မဟုတ် အတိတ်တွင် လက်လွတ်ဆုံးရှုံးခြင်းခံခဲ့ရသူများနှင့် လုံခြုံစိတ်ချရသည့် ပုံစံနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ မြေထဲသို့ ပြန်လာလိုကြသူများအား လုံလောက်စွာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးမှု မပေး သေးပါ။ လက်ရှိ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒမူကြမ်းတွင် နိုင်ငံအတွင်းရှိ မြေယာပြဿနာများ အထူးသဖြင့် ယခင်စစ်အစိုးရ၏ မြေသိမ်းဆည်းမှုများနှင့် လက်ရှိမြေယာပြဿနာများအား ကိုင်တွယ်ဖြေ ရှင်းခြင်းကို ဖော်ပြသည့် ဆောင်ရွက်မှုများ မရှိပါ။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား ပို၍တွန်းအားပေးမှုကို ထောက်ခံသည့် ဤဘက်လိုက်မှုများနှင့် အကြီးစား မြေယာလုပ်ကိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းမှုများအား မူဝါဒမူကြမ်း အရ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုကောင်စီ ဖွဲ့စည်းခြင်းနည်းလမ်းက ထောက်ခံပြီး ၎င်းသည် အပေါ်မှအောက်သို့ သွားပြီး နိုင်ငံအတွင်းရှိ လူတိုင်း၏ အကျိုးအမြတ်များအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် ကျဉ်းမြောင်းလွန်းသည်။

လက်မူဝါဒမူကြမ်းသည် FAO မြေယာလုပ်ကိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ ကုလသမဂ္ဂ၏ လူ့အခွင့်အရေး ကြေငြာစာတမ်း၊ ကုလသမဂ္ဂ၏ ဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကြေငြာစာတမ်း၊ အမျိုး သမီးများအား ပံ့ပိုးမှုဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများကို ပပျောက်စေရေးဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းတို့ကဲ့သို့သော နိုင်ငံ တကာ လူ့အခွင့်အရေး အခြေခံသဘောတရားများအား လျစ်လျူရှုထားပြီး ကိုးကားထားခြင်း မရှိပါ။

လက်ရှိမူကြမ်းသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများက လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် လူမှုရေးအရ တရားဝင်သည့် လုပ်ပိုင် ခွင့်များအား လေးစားခြင်း သေချာစေရန်၊ ထိုလုပ်ငန်းများသည် လူ့အခွင့်အရေးများအား ချိုးဖောက်ခြင်း သို့မဟုတ် လူမှုရေးအရ တရားဝင်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်များအား လျော့ပါးစေခြင်းတွင် မပါဝင်မှု သေချာစေရန်၊ ထိုကဲ့သို့ချိုးဖောက်မှုများအား အစိုးရပိုင် သို့မဟုတ် အစိုးရကထိန်းချုပ်ထားသည့် သို့မဟုတ် အစိုးရ အေဂျင်စီများထံမှ အထောက်အပံ့နှင့်ဆောင်ရွက်မှုများစွာ ရထားသောလုပ်ငန်းများက ပြုလုပ်ခြင်းထံမှ ကာ ကွယ်ပေးမှု သေချာစေရန်နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများက လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် တရားဝင်သော မြေယာ လုပ်ပိုင်ခွင့်များအပေါ် ဆိုးကျိုးများသက်ရောက်မှုအတွက် ထိရောက်သော တရားရေးဆိုင်ရာကုသမှုများ ထောက်ပံ့ပေးရန် ပြည့်စုံပြီး သိသာထင်ရှားသည့် ဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်းမရှိပါ။

တစ်ချိန်တည်းမှာပင် မြေယာအငြင်းပွားမှုများသည် နိုင်ငံအနှံ့တွင် ဖြစ်ပွားနေပြီး အစိုးရအနေနှင့် နိုင်ငံအ တွင်းရှိ မြေယာပြဿနာများအား ဖြေရှင်းရန် သိသာထင်ရှားသည့် ယန္တရား မရှိပါ။ အစိုးရက မြေယာ ပြဿနာများအား ဖြေရှင်းရန် များစွာသော ကြိုးပမ်းမှုများ ပြုလုပ်နေသော်လည်း ၎င်းတို့သည် အပေါ်မှ အောက်သို့ပုံစံကြောင့် သို့မဟုတ် မြေယာအငြင်းပွားဖြေရှင်းရေး ယန္တရားထံ ဘက်လိုက်မှုပုံစံများကြောင့် မအောင်မြင်ပါ။ မြေယာအငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေးတွင် ရပ်ရွာလူထုများကိုယ်တိုင် ပါဝင်ခြင်းသည် မြေယာ

အငြင်းပွားမှုများအား ဖြေရှင်းနည်းများ၏ အဓိကအချက်ဖြစ်သည်။ လက်ရှိမြေယာပြဿနာများ၏ အဓိက အကြောင်းရင်းများအား သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရန် အရေးကြီးပြီး မြေယာပြဿနာများအား သက်ဆိုင်သည့် အကျိုးသက်ရောက်သူအားလုံးမှ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသောပါဝင်မှုနှင့်အတူ ဖြေရှင်းရန် သင့်တော်သည့် ယန္တရား ရှိရမည်။

မူဝါဒမူကြမ်းထဲရှိ ကောင်းသောအချက်များထဲမှ တစ်ခုမှာ ကြီးမားသည့်အတိုင်းအတာရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်းများအား ဆိုင်းငံ့ထားရန် လိုအပ်ပြီး (အငြင်းပွားမှုရှိသော ဇုန်များအတွင်း) ဘက်မလိုက်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးထိခိုက်မှုများအား အကဲဖြတ်သွားရမည်ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံးတွင် လက်ရှိမူဝါဒ၏ မူကြမ်းသည် ရှင်းလင်းမှုမရှိ၍ ကိုက်ညီမှုမရှိကာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားများနှင့် သာမန်ပြည်သူများအတွက် နားလည်မှုလွဲခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေလိမ့်မည်။ အခန်းများထဲ တွင် စကားလုံးများအား ဖော်ပြရာတွင် မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ရည်ညွှန်းထားပြီး 'အောက်မှ-အပေါ်သို့' ပုံစံများ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုစကားလုံးများသည် လယ်သမားများ၊ သာမန်ပြည်သူများနှင့် အသေးစားမြေအသုံးချသူများ မြေသုံးပိုင်ခွင့် လုံခြုံရေးနှင့် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများအတွက် ကာကွယ်ပေးမှုကို သေချာစေရန်အတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များက မည်သို့တိုးတက်မှုရှိမည် အပေါ် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့် အာမခံချက်များကို ဖော်ဆောင်ပေးရန် ပြည့်စုံရှင်းလင်းစွာ ရည်ညွှန်းမထားပါ။

(ဂ) မြေအတန်းအစား သတ်မှတ်ခြင်းတွင် မည်သူ ပါဝင်သင့်သနည်း

ရပ်ရွာလူထုအတွင်းရှိ မြေအသုံးပြုနေသော ပြည်သူများသည် မြေအား အတန်းအစား သတ်မှတ်ခြင်းအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်သင့်သည်။ သူတို့သည် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက် သာမကဘဲ ၎င်းတို့ အသုံးပြုသည့် မြေအမျိုးအစားများအပေါ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် အခွင့်အရေးများကိုလည်း ရသင့်သည်။ ထို့ကြောင့် ဒေသခံပြည်သူများသည် ၎င်းတို့၏ရပ်ရွာလူထုအတွင်း မြေအသုံးပြုမှုနည်းလမ်းများ အကြောင်းကို မှန်ကန်တိကျဆုံးနှင့် တရားဝင်သော သတင်းအချက်အလက်များအား ပေးနိုင်သည်။ ထို့အပြင် ဒေသတွင်း မြေအသုံးပြုသူများသည် မြေအတန်းအစားသတ်မှတ်ခြင်းတွင် ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရပ်ရွာလူထုများအတွင်းနှင့် ရပ်ရွာလူထုများနှင့် မှန်ကန်တိကျဆုံး မြေအသုံးပြုမှုပုံစံများအား သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းဖြင့် ပြင်ပမှ ပါဝင်လာသူတို့ နှစ်ဘက်စလုံးအကြား ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည့် ပဋိပက္ခများအား လျော့ချနိုင်သည်။

(ဃ) လေ့လာသုံးသပ်မှုနှင့် အကဲဖြတ်မှုဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ

မြေပြင်ပေါ်တွင် မြေအမျိုးအစားများအား သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်သည့် နည်းလမ်းသည် ဂြိုဟ်တု (အဆင့်မြင့် နည်းပညာ) အား အသုံးပြုလျှင် ရလဒ်များနှင့် လက်တွေ့တွင် မြေအား မည်သို့ အသုံးပြုခဲ့သည်တို့ ကြား၌ ကွာဟချက်များ ရှိနိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် သင်သည် ဂြိုဟ်တုမှတစ်ဆင့် သစ်တောအား သတ်မှတ်ဖော် ထုတ်နိုင်သော်လည်း အမဲလိုက်သော မြေနေရာများ၊ ရပ်ရွာလူထုများ၏ သစ်နှင့်ဝါး ခုတ်လှဲမှု သို့မဟုတ် ဆေးဘက်ဝင်အပင်များရှိသည့် နယ်မြေများအတွက် ကြိုးဝိုင်းတောများကဲ့သို့သော သစ်တောအား ဒေသခံ ပြည်သူများက လက်တွေ့တွင် မည်သို့အသုံးပြုနေသည်ကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်၍ မရနိုင်ပါ။

(င) မြေအတန်းအစား သတ်မှတ်ရာတွင် ပါဝင်ရမည့် အချက်များ

မူဝါဒသည် အောက်ဖော်ပြပါ မြေပုံစံများအား ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြပြီး သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်သင့်သည် -

- အကာအကွယ်ပေးထားသည့် နယ်မြေများအောက်တွင် ၎င်းသည် ပတ်ဝန်းကျင်၊ သစ်တောရေးရာ၊ ရေ၊ မြေ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများနှင့် ဆက်စပ်သည့် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် သမိုင်းဝင် အမွေအနှစ်နယ်မြေများအား သိသာထင်ရှားစွာ ထည့်သွင်းသင့်ပြီး အသိအမှတ်ပြုသင့်သည်။ ရပ်ရွာလူထုများ၏ 'ဘာသာရေးဆိုင်ရာမြေများ' တွင် အကာအကွယ်ပေးထားသော နယ်မြေများအောက်တွင် ပါဝင်သင့်သည့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူများနှင့် ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ ကွဲပြားသော ပြည်သူများ/အုပ်စုများ ပါဝင်သည်။
- နေရင်းဒေသခံပြည်သူများ သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများ၏ နယ်မြေများတွင် တောင်ယာ သို့မဟုတ် လယ်မြေ၊ အများပိုင်မြေအား အသိအမှတ်ပြုသင့်ပြီး အကျုံးဝင်စေသင့်ကာ၊ ဝါး သို့မဟုတ် ထင်း စုဆောင်းခြင်းအပေါ်တွင် ၎င်းတို့၏အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် အမှီပြုနေသော ရပ်ရွာလူထုက ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသည့် သစ်တောများ၊ ရပ်ရွာလူထုများက ၎င်းတို့၏အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် အမှီပြုနေသော ရေ၊ စားကျက်မြေ၊ အထူးသဖြင့် ရေကန်၊ ရေအိုင်များနှင့် မြစ်များရှိသည့် ရေဧရိယာများအတွက် ရပ်ရွာလူထုက ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသည့် သစ်တောများ၊ အမဲလိုက်သည့် မြေနေရာများ၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အမွေအနှစ်နယ်မြေများ၊ ဘာသာရေးအရ သို့မဟုတ် ယုံကြည်သက်ဝင်မှုအရ ရှိသည့် မြေများ အစရှိသည့် နယ်မြေများကဲ့သို့ ကာကွယ်သင့်သည်။

(စ) ဇန်နဝါယာလ်မြစ် (မြေနေရာ အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း)

မူဝါဒမူကြမ်းထဲတွင် ဇန်နဝါယာလ်မြစ်လုပ်ငန်းစဉ်များသည် ရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ထားခြင်း မရှိဘဲ ၎င်းတို့ထဲတွင် ဒေသခံပြည်သူများ၏အခန်းကဏ္ဍများကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားပါ။ လတ်တလော ဖြစ်ပေါ်လာသည်မှာ ခုခံနိုင်စွမ်းမရှိဆုံးနှင့် ဘေးဖယ်အခံရဆုံးအပါအဝင် ဒေသခံပြည်သူများအားလုံးအတွက် နောက်ဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းတွင် ပါဝင်ရန် အခွင့်အရေးမရှိခြင်း ဖြစ်သည်။ လိုအပ်လျှင် ဇန်နဝါယာလ်မြစ် သို့မဟုတ် မြေနေရာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများအတွင်းရှိ ဒေသခံပြည်သူများအားလုံးသည် (ပြန်၍) ဇန်နဝါယာလ်မြစ် လုပ်ဆောင်မှုများအား ရင်ဆိုင်ရာတွင် ၎င်းတို့၏ လုပ်ကိုင်ပိုင်ခွင့်များအား မည်သို့ အသိအမှတ်ပြုမည်၊ ကာကွယ်မည်နှင့် အားပေးမည်တို့ကဲ့သို့ အဆင့်တိုင်းတွင် မည်သို့ပါဝင်နိုင်သည်ကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားသည့် ရှင်းလင်းသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ရှိသင့်သည်။ တစ်ဦးချင်းပိုင် မြေများနှင့်အတူ ရပ်ရွာလူထု ပိုင်ဆိုင်ပြီး စုပေါင်း စီမံခန့်ခွဲသည့် နယ်မြေများ/ဇုန်များအား ရှင်းလင်းစွာ အသိအမှတ်ပြု၊ ကာကွယ်ပြီး ထောက်ခံအားပေးရန် လိုအပ်ပြီး အထူးသဖြင့် မြို့ပြနှင့်ကျေးလက် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်များတွင် ဖြစ်သည်။ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများအား ဇန်နဝါယာလ်မြစ်ဖြင့် ၎င်းတို့၏ တစ်ဦးချင်းပိုင်မြေများနှင့် စုပေါင်းမြေများ ဆုံးရှုံးခြင်းမှ သိသာစွာနှင့် ပြည့်စုံရှင်းလင်းစွာ အကာအကွယ်ပေးသင့်သည်။ အကာအကွယ်များအတွက် ကြေငြာထားသော CFS-TGs အား မြေယာစုစည်းမှုနှင့် အခြား ပြန်လည်ပြင်ဆင်မှု နည်းလမ်းများ (ပိုဒ်ခွဲ ၁၃.၆) အား အသုံးပြုထားသည့် နေရာများတွင် ထူထောင်ရမည်။

မြေယာမူဝါဒသည် ရပ်ရွာလူထုများ၏ မြေအသုံးချမှုနှင့် သဘာဝသယံဇာတများအား စီမံခန့်ခွဲမှု အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ရန် ထောက်ခံပြီး အားပေးသည့် ဆောင်ရွက်မှုများ ရှိသင့်သည်။ ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ရပ်ရွာလူထုများအားလုံး၏ အခွင့်အရေးမှာ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ရွာများအတွက် မြေပုံရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပြီး တိကျသည့် နယ်သတ်မှတ်မှုများအား အဆုံးအဖြတ်ပေးရာတွင် အသိအမှတ်ပြုသင့်ပြီး ဖြည့်ဆည်းပေးသင့်သည်။ တရားဝင်မြေပုံများသည် မြေအသုံးချမှုအလေ့အထများရှိသည့် ဒေသခံပြည်သူများနှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူများအားလုံး မည်သို့ ရောင်ပြန်ဟပ်သည်ကို ပွင့်လင်းစွာနှင့် မှန်ကန်တိကျစွာ အသိအမှတ်ပြုသင့်သည်။ ရေရှည်တည်တံ့သည့် မြေအသုံးချမှု စီမံခန့်ခွဲခြင်း (CFS-TGs ပိုဒ်ခွဲ ၂၀) အတွက် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနည်းတစ်ခုအနေနှင့် စိုက်ပျိုး-ဂေဟဗေဒအား အထူးအသိအမှတ်ပြုမှုကို ပေးသင့်သည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု ဆောင်ရွက်ချက်များ (သစ်တောမြေများ၊ ကာကွယ်ထားသော နယ်မြေများအား သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း) အတွက် ပါဝင်သည်မှာ - အစိုးရသည် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော နယ်မြေများတွင် စီမံကိန်းများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား လက်ခံဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်လျှင် ၎င်းသည် နေရင်းဒေသခံများနှင့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ အပါအဝင် သက်ရောက်မှုရှိသည့် သူတို့အားလုံးထံမှ သိရှိနားလည်မှုဖြင့် ကြိုတင်၍ လွတ်လပ်စွာပေးသော သဘောတူခွင့်ပြုချက်ကို ရရှိသင့်သည်။ အစိုးရသည် ဤဆုံးဖြတ်ချက်အား လိုက်နာမည်ဆိုလျှင် နေရင်းဒေသခံပြည်သူများနှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအား “ဟုတ်တယ်” သို့မဟုတ် “မဟုတ်ဘူး” ဟု ပြောရန် အခွင့်အရေးရှိပြီး ၎င်းအား အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု မူဝါဒနှင့် ဥပဒေတွင် ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြသင့်သည်။

(ဆ) သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှု

အခန်း (၅) သည် အဖြေရှာခြင်းတစ်ခုကဲ့သို့ သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး တကယ့်ရည်မှန်းချက်တစ်ခုကဲ့သို့ သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှု၏လုပ်ဆောင်မှုအား ပြသနေသည်။ “တရားဝင်မြေယာအသုံးချပိုင်ခွင့်နှင့် ဆက်စပ်သည့် ခေတ်မီ ပြီး၊ ပြည့်စုံ၍ ရှင်းလင်းတိကျကာ မှန်ကန်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ” အား ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း (ပိုဒ်ခွဲ ၂၂ (က)) ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့် လုံခြုံရေးနှင့် အငြင်းပွားမှုပြဿနာများအား ဖြေရှင်းနိုင်မည်ဟု ယူဆရသည်။ ထိုဖြေရှင်းချက်တွင် လစ်ဟာနေသော အချက်များမှာ - အချက်အလက်များ ဖော်ထုတ်ရာတွင် ‘မည်သူ’ က ကြီးကြပ်မည် နည်း၊ မည်သည့် သတ်မှတ်ချက်များအောက်တွင် ပြုလုပ်သွားမည်နည်း၊ မည်ကဲ့သို့ ဖော်ထုတ်မည်နည်း (ဥပမာ- ရပ်ရွာလူထုများနှင့် တွဲပြီး ဖော်ထုတ်မည်လော သို့မဟုတ် အပေါ်မှအောက်သို့ အသိပညာများ ဖန်တီးသွားမည်လော) နှင့် မည်သူက ထိုအချက်အလက်များအား စီမံခန့်ခွဲမည်နည်း အစရှိသည်တို့ ဖြစ်သည်။ သတင်း အချက်အလက်အား မည်သို့ ဖော်ထုတ်မည်နှင့် သတင်းအချက်အလက်အား နားလည်လွယ်ရန် မည်သို့ ပြုလုပ်ရမည်တို့မှာ ထိုသတင်းအချက်အလက်အား မည်သို့ စီမံခန့်ခွဲမည်ကဲ့သို့ အရေးတကြီးစဉ်းစားရမည့် အချက်တစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အခြေခံအားဖြင့် သတင်းအချက်အလက်သည် ရည်မှန်းချက်၊ အမှန်တရား/သဘာဝကျမှု မဟုတ်သော်လည်း တစ်စုံတစ်ဦးက ဖန်တီးထားသည့် မြေပုံနယ်သတ်မျဉ်း အစရှိသည်တို့နှင့် အလွန်တူသည့်အရာများ ဖြစ်သည်။

၎င်းအား ပြုလုပ်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများသည် ဂြိုဟ်တုဓာတ်ပုံ ပုံရိပ်ကဲ့သို့သော အဆင့်မြင့် နည်းပညာဆိုင်ရာနည်းလမ်းများအပေါ် အလွန်အကျွံအားကိုးနေသော်လည်း မူဝါဒမူကြမ်းအရ မြေပြင်ပေါ်ရှိ လက်ရှိ မြေအသုံးချမှု မြေပုံများအား အစိုးရက ရေးဆွဲထားခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် အပေါ်မှအောက်သို့ အဆင့်မြင့် နည်းပညာဆိုင်ရာနည်းလမ်းများသည် အမြဲ သို့မဟုတ် သေချာပေါက် မှန်ကန်မှု မရှိနိုင်ပါ။ အရေး ကြီးသည့် ပုပန်မှုတစ်ခုမှာ အစိုးရသည် မြေပြင်ပေါ်ရှိ မြေအသုံးချမှုများ၏ သမိုင်းနောက်ခံနှင့် လူမှုရေး ဆိုင်ရာ လက်တွေ့ဘဝများကို အသိအမှတ်ပြုနိုင်စွမ်း သို့မဟုတ် မှတ်တမ်းတင်နိုင်စွမ်း မရှိမည်ကို ဖြစ် သည်။ မြေအသုံးချမှုအား သက်သေအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်း မရှိသည့်မြေ ဖြစ်နေလျှင်တောင် သို့မ ဟုတ် လူများသည် အမည်ပေါက် မှတ်ပုံတင်ထားခြင်း မရှိလျှင်တောင် သူတို့သည် ၎င်းအား အသုံးချနေဆဲ ဖြစ်ပြီး ၎င်းအား ဆက်လက်၍ အသုံးချလိုကြသည်။ မူဝါဒ မူကြမ်းသည် ရိုးရာအစဉ်အလာအရ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် မြေအသုံးချမှု အလေ့အထများအား အသိအမှတ်ပြုရန်အတွက် ဖြည့်ဆည်းပေးရန် ပေါ်ပေါက်လာသော်လည်း ၎င်းသည် ရိုးရာအစဉ်အလာအရ မြေအသုံးချမှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု အလေ့အထများအား မည်သို့ အသိအမှတ်ပြုမည်နှင့် အထူးသဖြင့် မည်သို့ ကာကွယ်ပြီး မြှင့်တင်ပေးမည်ကို ရှင်းလင်းစွာနှင့် ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ ၎င်းသည် ရိုးရာအစဉ်အလာအရ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့် အသုံးချမှုများ၏ အတိတ် သမိုင်းကြောင်းအား မည်သို့ခြေရာခံမည်ကို ရှင်းလင်းစွာ စီစဉ်ထားခြင်း မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် သဘာဝဘေး

ဒုက္ခနှင့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများကြောင့် အတိတ်နှင့်လတ်တလောတွင် မြေလှုပ်မှုများနှင့် မြေသိမ်းဆည်းမှုများကြောင့် ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များအား မှတ်တမ်းတင်ရန်နှင့် ပြန်လည်ရရှိလာရန် ၎င်းသည် များစွာသော လက်ရှိ မြေယာပဋိပက္ခများအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်သည်။

သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲရေးသည် ရပ်ရွာလူထုများအတွက် မြေယာပဋိပက္ခများအား ရှောင်ရှားရန် အတွက် ရပ်ရွာလူထုများက မြေအား မည်ကဲ့သို့ အတိအကျနှင့်အမှန်အကန် အသုံးပြုခဲ့သည် (နှင့် အထက်တွင် ရေးထားသည့်အတိုင်း အသုံးပြုခဲ့သည်) ကို အလေးထားသည်။ ထို့အပြင် နည်းစနစ်ကျသည့် မြေအသုံးပြုမှုနှင့် သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်အား အကြီးစားလုပ်ငန်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ အဆိုပြုမှုအတွက် ထူထောင်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း မပြုလုပ်သင့်ပါ။ ၎င်းအား ရပ်ရွာလူထုများ ၎င်းတို့၏မြေများအား မည်သို့ အသုံးပြုသည်နှင့် အသုံးပြုရန် ဆန္ဒရှိသည်ကို ကာကွယ်ရန်နှင့်အားပေးရန် အဓိကရည်မှန်းချက်နှင့်အတူ ပြုလုပ်သင့်သည်။

သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ရပ်ရွာလူထုက မြေယာ မည်မျှအား သုံးသင့်သုံးထိုက်သည်ကို မြေပုံရေးဆွဲရန်နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန်အတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် ရပ်ရွာလူထုအတွက် အခွင့်အရေးများ ရှိသင့်သည်။ ဒေသခံပြည်သူများတွင် မြေ၏ရာဇဝင်၊ လက်ရှိတွင် မြေအား ၎င်းတို့ မည်သို့အသုံးပြုသည်နှင့် ရပ်ရွာလူထုအတွင်း လုပ်ပိုင်ခွင့်အလေ့အထများနှင့် ပတ်သက်ပြီး အကောင်းဆုံး ဗဟုသုတ ရှိသည်။ ၎င်းသည် လက်ရှိမြေယာပိုင်ဆိုင်သူများအပေါ်တွင်သာ အခြေမပြုဘဲ မြေယာမှတ်တမ်းများ၏ ရာဇဝင်ကိုလည်း ခြေရာခံပြီး မည်သူတို့သည် အမှန်တကယ် မြေပိုင်ဆိုင်သူများဖြစ်သည်၊ မည်သည့် မြေအမျိုးအစားများဖြစ်သည်၊ လက်ရှိမြေပိုင်ဆိုင်သူများသည် မြေအား မည်ကဲ့သို့ရယူသည် အစရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များအား စုဆောင်းရန် အရေးကြီးသည်။ ထို့ကြောင့် သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ရပ်ရွာလူထုက ဦးဆောင်သင့်ပြီး သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲရေးနည်းလမ်းသည် သတင်းအချက်အလက် ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် မှတ်တမ်းတင်ခြင်း နည်းလမ်းများအပေါ် ပို၍အာရုံစိုက်သင့်ပြီး ၎င်း၏ နည်းပညာဆိုင်ရာရှုထောင့်အပေါ် အနည်းငယ်သာ အာရုံစိုက်သင့်သည်။

ဒေသခံရပ်ရွာလူထုများအတွင်းရှိ ပြည်သူများအားလုံး မြေယာနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များအား လွတ်လပ်စွာထိတွေ့နိုင်ခွင့် ရှိသင့်သည်။ အများပြည်သူအတွက် မှန်ကန်တိကျသော မြေယာနှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များအား ထိတွေ့နိုင်သည့်နေရာတွင် သင့်တော်သည့်ယန္တရားတစ်ခု ရှိသင့်သည်။

(၉) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်များ

ရိုးရာအစဉ်အလာနှင့် ဓလေ့ထုံးစံအရ မြေအသုံးပြုမှု၊ အလေ့အထများ၊ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မြေအသုံးပြုမှုတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းတို့အား အသိအမှတ်ပြုရန်နှင့် ကာကွယ်ရန် ၎င်းသည် မရှိမဖြစ် အရေးကြီးသည်။ ထို့အပြင် မူဝါဒမူကြမ်း၏ ဤအပိုင်းသည် ၎င်းအား လက်ရှိရေးသားဖော်ထုတ်ရာတွင် အချို့သောကွဲလွဲမှုများနှင့် အားနည်းချက်များ အား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်အတွက် စိစစ်တည်းဖြတ်မှု ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သည်။ “ဓလေ့ထုံးစံအရ မြေယာအသုံးပြုမှု အလေ့အထများ” ဟူသော ဝေါဟာရအား အသုံးပြုပြီး ၎င်းသည် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများ အားလုံး၏ အစဉ်အလာအရ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အသိအမှတ်ပြုမှု ပေးသော်လည်း တစ်ချိန်တည်းမှာ ပင် မူဝါဒသည် တိုင်းရင်းသားနယ်မြေအများစုတွင် များစွာသောပြည်သူများ လုပ်ဆောင်နေသည့် ရွှေ့ ပြောင်းစိုက်ပျိုးခြင်း အလေ့အထကို အဆုံးသတ်ရန်အတွက် ရည်ရွယ်သည် သို့မဟုတ် မျှော်မှန်းပြီး ဖြစ်ပေါ် စေသည်ဟု ထင်ရသည်။ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်စွမ်းကို ပြည့်စုံရှင်း လင်းစွာ ပေးထားခြင်းမရှိဘဲ

မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ မေးခွန်းများအပေါ် ထိန်းချုပ်ထားပြီး ၎င်းသည် နောက်ထပ် ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အမျိုးသား ပြန်လည်သင့် မြတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်အား နှောင့်နှေးစေပြီး မြေယာပဋိပက္ခအသစ်များအား ဖြစ်ပေါ်စေမည်။ အစိုးရသည် တိုင်းရင်းသား မြေယာမူဝါဒများအား ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာနယ်မြေများတွင် အသိအမှတ်ပြုပြီး မြှင့်တင်ပေး သင့်သည်။

နေရင်းဒေသခံပြည်သူများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ILO ကွန်ဗင်းရှင်း နံပါတ် ၁၆၉ (http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---normes/documents/publication/wcms_100897.pdf) ပိုဒ်ခွဲ ၁၃-၁၆ က ပြောထားသေးသည်မှာ ၎င်းတို့ အစဉ်အလာအရ နေထိုင်သည်ဟု အသိအမှတ်ပြုရမည့် မြေယာများ နှင့် အလုံးစုံသက်ဆိုင်သည့် ပြည်သူများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် လက်ဝယ်ရှိမှု အခွင့်အရေးများကို ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏အမြင်တွင် အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု မူဝါဒ ရည်ရွယ်သင့်သည်မှာ -

- မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့် လုံခြုံမှု၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်၊ လူမှုတရားမျှတမှုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတို့တွင် ၎င်းတို့၏ ရိုးရာ အစဉ်အလာအရ အလေ့အထများကဲ့သို့ ရိုးရာအစဉ်အလာအရ အလှည့်ကျစိုက်ပျိုးမှု အလေ့အထများ ပါဝင်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ အခွင့်အရေးများအား အပြည့်အဝ ကာကွယ်ပေးခြင်း။
- တိုင်းရင်းသားများ၏ ရိုးရာအစဉ်အလာအရ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်စနစ်များအား တရားဥပဒေအရ အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် ကာကွယ်ပေးခြင်း၊ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ လွတ်လပ်စွာ အသုံးချမှု၊ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှုတို့ ပါဝင်သည်။
- တိုင်းရင်းသားနယ်မြေများတွင် ပြည်သူ့ပတ်ဝန်းကျင်ထုတ်ကုန်ထုတ်ဖော်မှု၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ လူမှုတရား မျှတမှု၊ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများ၊ အထူးသဖြင့် နေရင်းဒေသခံ/တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများကို အထောက်အကူပြုခြင်း။
- ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုအား ချေမှုန်းခြင်း၊ အသေးစားပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်သမားများအား ကာကွယ်ပေးခြင်းနှင့် ရပ်ရွာလူထုတွင် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် မျှတသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရှိရန် လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ ကွဲပြားခြားနားမှုများ၊ များစွာသောလိုအပ်ချက်များနှင့် ရည်မှန်းချက်များကို ဦးစားပေးခြင်း။

ပိုဒ်ခွဲ ၆၉ သည် ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာနှင့် မြို့နယ်အဆင့်များသို့ မြေပုံပြုလုပ်ခြင်းနှင့် မှတ်တမ်းတင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များအား ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချရန်အတွက် အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြချက်တစ်ခုအား ပေးသည်။ သို့သော် လုပ်ငန်းစဉ်သည် ရှင်းလင်းမှု မရှိဘဲ ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြထားခြင်းမရှိ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့ တန်ဖိုးထားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်ယဉ်ကျေးမှု၏ အလင်းထဲတွင် တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ၏ ရှိပြီးသား ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်စွမ်းနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့် စီမံခန့်ခွဲမှု အလေ့အထများအား ရှင်းလင်းစွာ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ရမည်။ မူဝါဒ ၈ ရည်ညွှန်းသည်မှာ ဘိုးဘဝိုင်မြေအား မြေအတန်းအစား ပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ထိုအချိန်အတွင်း တွင် ဂရန်ချပေးခြင်းဆိုင်ရာ လိုက်လျောပေးမှုများအား ယာယီ ဆိုင်းငံ့ထားရမည် (ပိုဒ်ခွဲ ၇၂)။ သို့သော် ၎င်းသည် မူဝါဒက မည်ကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်မည်ကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ဖော်ပြထားပါ။ တိုင်းရင်းသား ရပ်ရွာလူထုများ၏ မြေယာအသုံးချမှု မြေပုံများနှင့်မှတ်တမ်းဟူသော ဝေါဟာရများတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် အစီအစဉ်တွင် ဦးဆောင်သင့်ပြီး ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများအစား ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ၎င်းတို့၏ ကျေးရွာများ/နယ်မြေများ မြေပုံပြုလုပ်ခြင်းအတွက် အခွင့်အရေးများ ရှိသင့်သည်။

မူဝါဒသည် တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများ၏ ရိုးရာအစဉ်အလာအရ မြေယာအလေ့အထများအား ကာကွယ်ပေးခြင်းကို ရည်ညွှန်းသော်လည်း ၎င်းသည် ရိုးရာအစဉ်အလာအရ စုပေါင်းမြေယာပိုင်ဆိုင်မှု၏ လွတ်လပ်ခွင့်ကို တရားဥပဒေအရ အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် အာမခံခြင်း မပြုလုပ်နိုင်ပါ။ “အမြဲတမ်း တောင်ယာ” ဟူ

သော ဝေါဟာရသည် လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာအစဉ်အလာအရ အလှည့်ကျစိုက်ပျိုးမှုအလေ့အထများ ၏ ဂေဟဗေဒအရတန်ဖိုးကို လျစ်လျူရှုရန်နှင့် ရိုးရာအစဉ်အလာအရ အလှည့်ကျစိုက်ပျိုးမှုအလေ့အထများ မှ အမြဲတမ်းစိုက်ပျိုးရေးဆီသို့ ကူးပြောင်းမှုကို အစားထိုးအားပေးရန် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ မူဝါဒသည် တိုင်းရင်း သား ရပ်ရွာလူထုများအား ရိုးရာအစဉ်အလာအရ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရိုးရာအစဉ်အလာအရ စုပေါင်း မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ အသုံးချမှု၊ အလေ့အထများနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်စွမ်းတို့တွင် လွတ်လပ်ခွင့် ရရှိရန် ခွင့်ပြုသင့်ပြီး ကာကွယ်သင့်ကာ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုသင့်ပြီး၊ ၎င်းတို့၏နယ်မြေများအတွင်းသို့ ရောက်ရှိလာမည့် မည်သည့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမျိုးကိုမဆို ထိထိရောက်ရောက် ဆုံးဖြတ် ("ဟုတ်တယ် သို့မဟုတ် မဟုတ်ဘူး") နိုင်ရန် စွမ်းရည်ရှိမှုကဲ့သို့ ၎င်းတို့တန်ဖိုးထားသည့် ၎င်းတို့၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ ဓလေ့ထုံး စံ၊ ယဉ်ကျေးမှုတို့အား ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်းကို မြှင့်တင်သင့်သည်။ အလှည့်ကျ "တောင်ယာ" စိုက်ပျိုးမှု အလေ့အထများမှ "အမြဲတမ်း တောင်ယာ" ဆီသို့ ပြောင်းလဲခြင်းအား တိုင်းရင်းသား ရပ်ရွာလူထုများ ကိုယ်တိုင်က ဆုံးဖြတ်ချက်ချသင့်ပြီး ၎င်းကို ပြောင်းလဲရန် သူတို့အား တွန်းအားမပေးသင့်ပါ။ မူဝါဒသည် ဤ အကြောင်းအရာအား ပြည်စုံရင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားရန် လိုအပ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်တွင်းစစ်၏အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ခံရသော ဒုက္ခသည်များနှင့် IDP များ၏အခွင့်အ ရေးများနှင့်ပတ်သက်၍ မြေယာခွဲဝေပေးခြင်း၊ လျော်ကြေးပေးခြင်းနှင့် ပြန်လှာနိုင်ရန် အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် ကိစ္စရပ်များအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် မူဝါဒ မူကြမ်းထဲတွင် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ မရှိပါ။ မူဝါဒ မူ ကြမ်းသည် IDP များနှင့် ဒုက္ခသည်များအတွက် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များ၏အာမခံချက်အား လုံးဝ လျစ် လျူရှုထားပြီး ၎င်းအား CFS လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ အထူးသဖြင့် ပိုဒ်ခွဲ ၁၄ နှင့် UN Pinheiro "ဒုက္ခသည်များနှင့် နေရာမှဖယ်ရှားခြင်းခံရသည့်လူများအတွက် အိမ်ယာနှင့်ပစ္စည်း လျော်ကြေးပေးမှုအပေါ် အခြေခံသဘောတရားများ" တွင် တွေ့ရှိရသည်။

တိုင်းရင်းသားနယ်မြေများတွင် မြေယာပြဿနာများနှင့်ပတ်သက်၍ မူဝါဒသည် တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများ၏ မြေယာမူဝါဒကို အသိအမှတ်ပြုသင့်ပြီး ယင်းသည် သူတို့၏ပိုင်ဆိုင်မှုအပေါ် ဆုံးဖြတ်ရန် သူတို့အား ခွင့်ပြု သင့်သည်။ တိုင်းရင်းသားများ/နေရင်းဒေသခံများ၏ ဒေသများတွင် ရိုးရာအစဉ်အလာအရ တရားရေးစနစ် သည် မြေယာအငြင်းပွားမှုများ/ပဋိပက္ခများအား ကျေအေးစေပြီး အစိုးရ၏ ဥပဒေခုံရုံးများတွင် ကျေအေးစေ ခြင်း မရှိပါ။ ၎င်းသည် ကိစ္စရပ်များအား ကျေအေးစေရန် အများပြည်သူက အကဲဖြတ်ဘုတ်အဖွဲ့၏ ကြိုတင် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အတူ တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုရမည်။ ရပ်ရွာလူထုများသည် ရိုးရာအစဉ်အလာအရ အကဲဖြတ်ဘုတ်အဖွဲ့၏ ကိုယ်စားလှယ်များအား ဒီမိုကရက်တစ်နည်းလမ်းများဖြင့် ရွေးချယ်သင့်သည်။

(ဈ) အမျိုးသားများနှင့်အမျိုးသမီးများ၏ တန်းတူညီမျှ အခွင့်အရေးများ

မူဝါဒမူကြမ်း အပိုင်း (၈) သည် မြေယာလုပ်ကိုင်ခွင့်များနှင့် မြေအသုံးပြုမှုစီမံခန့်ခွဲရေးတို့အား အမျိုးသမီး များ၏ ရပိုင်ခွင့်များအကြောင်းကို အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြထားသည်။ ဤအပိုင်းသည် မူဝါဒ မူကြမ်းထဲရှိ နိုင်ငံ တကာစံနှုန်းများ (အမျိုးသမီးများအား ပုံစံမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများကို ပပျောက်စေရေးဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်း ရှင်း) အား ကိုးကားရန် ပထမဆုံးလည်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် အမျိုးသမီးများ၏ တန်းတူညီမျှအခွင့်အရေးများ အား မည်ကဲ့သို့ အလေးထားမည်နှင့် ထိရောက်စွာမြှင့်တင်ပေးမည်ကဲ့သို့သော ၎င်းတို့ဖော်ပြထားသည့် အတိအကျအပိုင်းထဲတွင် အဓိကအချက်များအား ရှင်းလင်းစွာနှင့်မှန်ကန်စွာ ဖော်ပြထားပါ။ CFS လုပ်ပိုင် ခွင့်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များက ဖော်ပြသည်မှာ လုပ်ပိုင်ခွင့်များအား ရရှိနိုင်ရန်အတွက် လိင်ဆိုင်ရာ ညီမျှမှု ရှိသောနည်းလမ်းကို အစိုးရများအနေနှင့် သေချာစေသင့်ပြီး ရပ်ရွာလူထုပိုင်မြေများအား ပြန်လည်ခွဲဝေပေး ခြင်း ပါဝင်သည် (ပိုဒ်ခွဲ ၄)။ မူဝါဒသည် အမျိုးသမီးများ၏ သီးခြား မြေယာအသုံးချမှု လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအား အသိအမှတ်ပြုသင့်ပြီး လေးစားသင့်ကာ အမျိုးသမီးများအား မြေယာအသုံးချမှု အလေ့အထများနှင့်ပတ်သက်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့်အဖွဲ့များတွင် ကိုယ်စားပြုသင့်သည်။

အစိုးရသည် တောင်သူလယ်သမားများ၊ ကျေးလက်နေအလုပ်သမားများ၊ သစ်တောအတွင်း နေထိုင်သူများ သို့မဟုတ် တိရိစ္ဆာန်မွေးမြူသူများနှင့် အမျိုးသမီးများအနေနှင့် ထိထိရောက်ရောက် မြေအား ထိတွေ့နိုင်မှု ကို တောင်း ဆိုရန် အမျိုးသမီးများ၏သီးခြားရပိုင်ခွင့်များအား အသိအမှတ်ပြုသင့်သည်။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး အလုပ်သမားများ၊ (အချိန်ပိုင်း) လယ်သမားများ၊ တိရိစ္ဆာန်ထိန်းကျောင်းသူများနှင့် ထင်းကောက်သူများ၊ ကျေး လက်နေ ဆင်းရဲသည့်အမျိုးသမီးများအနေနှင့် မြေယာသယံဇာတများအား ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်ဆက် သွယ်မှုများ၊ အိမ်ထောင်စုအတွင်းတွင် အမျိုးသားများ လွတ်လပ်မှုရှိရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုသို့နည်းဖြင့် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် သီးခြားမြေယာအသုံးချပိုင်ခွင့်များအား ၎င်းတို့ ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အစိုးရသည် အိမ်ထောင် ရှိမရှိနှင့်ဆိုင်သည့် ပြောင်းလဲမှုများမှ ၎င်းတို့၏ အကျိုးရလဒ်၊ တရားရေးစွမ်းရည် မရှိမှုနှင့် စီးပွားရေးအရင်း အမြစ်များအား ထိတွေ့နိုင်မှု ကင်းမဲ့ခြင်းအပါအဝင် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ နှင့်ဆက်စပ်သည့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပုံစံအားလုံးအား ဖယ်ရှားသင့်ပြီး တားမြစ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် အစိုးရသည် ထိုရပိုင်ခွင့်များအား အမွေဆက်ခံနိုင်ခွင့်နှင့် အခြားသူထံ လွှဲပြောင်းနိုင်ခွင့်တို့ အပါအဝင် အမျိုးသမီးများနှင့်အမျိုးသားများ အတွက် တူညီသောလုပ်ပိုင်ခွင့်များရရှိမှုကို သေချာအောင်လုပ်သင့်သည်။ ထိုသို့သောဆောင်ရွက်မှုများ တွင် သက်ဆိုင်သည့် အမျိုးသားဥပဒေနှင့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းမှုနှင့် နိုင်ငံတကာဥပဒေများအောက်ရှိ ၎င်းတို့၏ ရှိ နေသော တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် ကိုက်ညီအောင် ပြုလုပ်သင့်ပြီး သင့်တော်သော ဒေသတွင်းနှင့်နိုင်ငံတကာ စာချုပ်စာတမ်းအောက်ရှိ ဆန္ဒအလျောက်တာဝန်ဝတ္တရားများအား ထိုက်သင့်သည့်အလေးထားမှု ရှိသင့် သည်။

အစိုးရသည် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့်ဆက်စပ်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များအား အလေးထားပြီး အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းက လေးများ ရင်ဆိုင်ရသည့် သီးခြားအဟန့်အတားများအား စဉ်းစားပေးသင့်ပြီး အမျိုးသမီးများအတွက် ပြည့်စုံ သောအကာအကွယ်ပေးသည့် ထိုတရားရေးရာနှင့် မူဝါဒမူဘောင်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်၍ ပြဋ္ဌာန်း ထားသည့် အမျိုးသမီးများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များအား အသိအမှတ်ပြုသည့် ထိုဥပဒေများအား သေချာစေရန် ချိန်ဆသင့်သည်။ ဤအသိအမှတ်ပြုမှုသည် စနစ်တကျရှိသင့်ပြီး ပေါ့ပေါ့တန်တန် မဖြစ်သင့်ဘဲ ၎င်း၏ပြ ဋ္ဌာန်းချက်များသည် စာရွက်စာတမ်းတစ်ခုလုံးတွင် အလုံးစုံ ရှင်းလင်းပြီး ပြည့်စုံစွာဖော်ပြထားသင့်သည်။

(ည) စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် မြေယာအသုံးချမှုဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှုများ

မြေယာအသုံးချမှုအား စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပြောင်းလဲခြင်းသည် တိုင်းပြည်အတွင်းရှိ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု ချေမှုန်းခြင်းနှင့် ဦးစားပေးသင့်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အထောက်အကူပြုသင့်ပြီး ပြည်သူများနှင့် လယ် သမားများ၏ ရှိပြီးသား လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း အလေ့အထများနှင့်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုများကို အား ကောင်းလာစေပြီး အထောက်အကူပြုသင့်သည်။ အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု မူဝါဒတွင် မြေယာအား ထိတွေ့ နိုင်မှုကို အားပေးသည့်နည်းလမ်းများ ပါဝင်သင့်ပြီး ယခင်ကာလများတွင် မြေယာများထံမှ ၎င်းတို့အား ပို့ ဆောင်ခြင်းခံခဲ့ရသော စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်နေသော ပြည်သူများအတွက် ကြီးကြပ်ထိန်းသိမ်းသင့်သည်။ ပြည်သူများသည် ၎င်းတို့၏မြေယာများ ဆုံးရှုံးမှုအား တိုင်းပြည်အတွင်းတွင် စာရွက်စာတမ်းများ ရှိမရှိကို အလေးထားမှု မရှိပါ။ ၎င်းသည် အထူးသဖြင့် IDP များ၊ ဒုက္ခသည်များ၊ မြေယာမရှိသူများ သို့မဟုတ် မြေယာမရှိလုနီးပါးရှိသည့် ပြည်သူများနှင့် အခြားခုခံနိုင်စွမ်းမရှိသည့်အုပ်စုများဖြစ်သည့် ပြည်သူများအ တွက် မြေယာခွဲဝေပေးခြင်း၊ ပြန်လည်ခွဲဝေပေးခြင်းနှင့် လျော်ကြေးပေးခြင်းတို့ကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြသင့် သည်။ ထိုမှသာ ၎င်းတို့သည် တိုင်းပြည်အတွင်းတွင် ထာဝစဉ်တည်တံ့သည့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် ပါဝင်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ရှေ့သို့လျှောက်လှမ်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မူဝါဒမူကြမ်းထဲတွင် မြေယာအသုံးချမှုအစီအစဉ်ရေးဆွဲရန်အတွက် လုပ်ငန်းစဉ်သည် မြေယာအသုံးချမှုအစီ အစဉ်များအတွက် 'အောက်မှအထက်သို့' တင်ပြမှုပုံစံကို ရည်ညွှန်းသော်လည်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်စွမ်းသည် ဒေသခံရပ်ရွာလူထုများထံရှိ ပြည်သူအားလုံး၏လက်ထဲတွင် ရှင်းလင်းစွာ မရှိပါ။ မူဝါဒ၏မူကြမ်းသည် အများ

ပြည်သူ့အား ပထမဆုံး သတင်းအချက်အလက်ပေးခြင်းကို ရည်ရွယ်ပြီး ထို့နောက် ထင်မြင်ချက်များ အတွက် တောင်းဆိုခြင်းသည် 'အောက်မှအထက်သို့' ချဉ်းကပ်နည်း မဟုတ်ဘဲ ၎င်းသည် ဆုံးဖြတ်ချက်ချ နိုင်စွမ်းများမှ အောက်ကို ချန်လှပ်ထားသည်။ ပိုဒ်ခွဲ (၂၇) သည် 'တရားဝင် တည်ဆဲမြေယာအသုံးချပိုင်ခွင့် များ' ကို ရည်ညွှန်းသော်လည်း ပြည်သူများသည် လက်ရှိတွင် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ လုံခြုံရေးကိစ္စဖြင့် ရုန်းကန်လှုပ်ရှားနေရပြီး မြေယာသိမ်းဆည်းမှု ပြဿနာများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသောကြောင့် ဤစကားရွေး ချယ်သုံးနှုန်းမှုသည် လူသားဗဟိုပြုသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်များဆီသို့ အလားအလာရှိသည့် အန္တရာယ် များနှင့် တုံ့ပြန်မှုများ ရှိသည်။

မြေယာအသုံးချမှု ပြောင်းလဲခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ သင့်လျော်သည် သို့မဟုတ် မသင့်လျော်သည်ကို ဆုံးဖြတ် ချက်ချချိန်အတွက် ၎င်းတွင် ပြည့်စုံကျယ်ပြန့်ပြီး ဆွေးနွေးတိုင်ပင်နိုင်မှုနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိသည့် လုပ် ငန်းစဉ် ရှိသင့်သည်။ လုပ်ငန်းစဉ်သည် ဘေးဖယ်ခံထားရသောပြည်သူများနှင့် အသေးစား မြေယာအသုံးချ သူများ၏ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်များအား မထိခိုက်စေသင့်ပါ။ မြေယာအသုံးချမှု ပြောင်းလဲခြင်းအတွက် ဆုံး ဖြတ်ချက်ချခြင်းအား ဒေသခံရပ်ရွာလူထုနှင့် ခရိုင်အဆင့်တွင် ပြုလုပ်သင့်သည်။ ၎င်းတွင် လက်ရှိမြေယာ သိမ်းဆည်းမှုပြဿနာများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ချဉ်းကပ်မှုများလည်း ရှိသင့်ပြီး မြေယာအား ပြောင်းလဲခွဲဝေ သတ်မှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်လည်း ပါဝင်သင့်သည်။ မြေယာအသုံးချမှု ပြောင်းလဲခြင်းဟူသော ဝေါဟာရ တွင် ၎င်းသည် အခြားအရာများအနက် မြေဈေးကစားခြင်း၊ မြေစုစည်းခြင်းနှင့် အစဉ်အလာအရ လုပ်ပိုင်ခွင့် များအား အလွဲသုံးစားပြုမှုများမှ ပေါ်ပေါက်လာမည့် ဒေသခံရပ်ရွာလူထုများ၊ နေရင်းဒေသခံပြည်သူများနှင့် ခုခံနိုင်စွမ်းမရှိသည့်အုပ်စုများအပေါ် ကျရောက်မည့် မလိုလားအပ်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ဦးစား ပေးသင့်သည်။

(င) မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှုများအတွက် အကာအကွယ်ပြုခြင်း

တရားဝင်မှတ်တမ်းတင်ထားသည်ဖြစ်စေ၊ မတင်ထားသည်ဖြစ်စေ ရှိပြီးသား လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ကိုင်ဆောင် ထားသူအားလုံးအား ဖော်ထုတ်ရာတွင် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ရှိသင့်သည်။ နေရင်းဒေသခံ ပြည်သူများနှင့် အခြားကျေးရွာလူထုများနှင့် ရိုးရာအစဉ်အလာအရ ပိုင်ဆိုင်မှုစနစ်များ၊ အသေးစားပိုင်ဆိုင် သူများနှင့် သက်ရောက်သည့် မည်သူမဆို ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်ရမည်။ ပြည်သူများသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များအား အသိအမှတ်မပြု သို့မဟုတ် လေးစားမှုမရှိဟု ယုံကြည်လျှင် အစိုးရသည် တရားသူကြီးထံသို့ ထိတွေ့ခွင့်ပေးရမည်။ CFS လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များသည် အကာအကွယ် ပေးမှုများ၏ အဓိကကဏ္ဍများ (ပိုဒ်ခွဲ ၇.၁-၇.၆)၊ အများပြည်သူပိုင်မြေ၊ ရေလုပ်ငန်းများနှင့် သစ်တောများ (ပိုဒ်ခွဲ ၈.၃)၊ ရိုးရာအစဉ်အလာအရ ပိုင်ဆိုင်မှုစနစ်များနှင့် နေရင်းဒေသခံ ပြည်သူများနှင့် အခြားရပ်ရွာလူထု များ (ပိုဒ်ခွဲ ၉ နှင့် အထူးသဖြင့် သိရှိနားလည်မှုဖြင့် ကြိုတင်၍လွတ်လပ်စွာပေးသော သဘောတူညီချက် (FPIC) ဖြင့် ပိုဒ်ခွဲ ၉.၉) နှင့် တရားမဝင် လုပ်ပိုင်ခွင့် (ပိုဒ်ခွဲ ၁၀) တို့အား ခြုံငုံလျှက် မည်ကဲ့သို့ တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုမည်ကို ရှင်းလင်း၍ ပြည့်စုံစွာဖော်ပြထားသော လမ်းညွှန်ချက်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ခွဲဝေသတ် မှတ်ပေးခြင်းနှင့် ပြီးမြောက်ရမည့် တာဝန်များကို ပေးသည်။ ဆက်လက်အလေးထားသွားရမည့် ထိုပြဋ္ဌာန်း ချက်များအား ၎င်းတို့ကို ထူးခြား၍ သိသာထင်ရှားစွာ ပြုလုပ်ထားသော ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အစိုးရများက နိုင်ငံ တကာအရ သဘောတူညီထားကြသည်။ မူဝါဒသည် ၎င်းတို့အား အပြည့်အဝ တာဝန်ယူလက်ခံသင့်သည်။

လယ်သမားများနှင့် ဒေသခံရပ်ရွာလူထုများသည် မြေယာ၊ သစ်တောများ၊ ရေလုပ်ငန်းများ၊ ရေနှင့် အခြားဆက်စပ်သည့် သဘာဝသယံဇာတများအား အစဉ်အလာအရ အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ မူဝါဒများသည် အခြားသူများ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်များအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်ပြီး သက်ရောက်မှုရှိသည့် မည်သူမဆို ဆွေး နွေးညှိနှိုင်းပွဲများ၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပါဝင်ရမည်။ ထိုကဲ့သို့ သော မူဝါဒများသည် ရှင်းလင်းစွာ ပြသရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုသယံဇာတများအား ၎င်းတို့၏လူမှုရေးအရ တရား

ဝင် ထိတွေ့နိုင်မှုကို ၎င်းတို့အား ပိတ်ပင်ထားခြင်းဖြင့် ပြည်သူများ၏လူနေမှုဘဝများအား ခြိမ်းခြောက်မှုမခံရသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များအား ခွဲဝေသတ်မှတ်ပေးခြင်း သေချာစေရမည်။

ရှင်းလင်းပြီး အားလုံး ထိတွေ့နိုင်မှုနှင့် နားလည်သဘောပေါက်နိုင်မှုရှိသည့် လွယ်ကူသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အသုံးပြုလျက် တရားဝင်အလုပ်အကိုင်နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ခွဲဝေသတ်မှတ်ပေးခြင်း၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့်နည်းလမ်းများအား ဆောင်ရွက်ရမည်။ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည့် ပါဝင်သူများအားလုံးကို သက်ဆိုင်သည့်ဘာသာစကားများပါသော သတင်းအချက်အလက်များ ပေးသင့်သည်။

၎င်းတို့အား အစိုးရ သို့မဟုတ် အစဉ်အလာအရည်အဝေးက လက်ရှိတွင် ကာကွယ်မပေးခဲ့လျှင်တောင် စုစည်းထားသည့် ရပိုင်ခွင့်များကဲ့သို့သော လူမှုရေးအရ တရားဝင်ဖြစ်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် အဓိကမဟုတ်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်များအပါအဝင် အလုပ်အကိုင်အား ကွယ်ပျောက်စေခြင်းနှင့် အခြားသူများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များအပေါ် ချိုးဖောက်ခြင်းကို ရှောင်ရှားရန် အကာအကွယ်များ ထူထောင်ရမည်။ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ခွဲဝေသတ်မှတ်ပေးခြင်း၌ တူညီသည့် အခွင့်အရေးများသည် ထိုအမျိုးသမီးများနှင့်အမျိုးသားများအား ပျော်ရွှင်စေမည်မှာ သေချာပေသည်။

“နိုင်ငံပိုင်မြေများကို လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုခြင်းနှင့်ငှားရမ်းခြင်း” ကို အလေးထား၍ “မြေသိမ်းဆည်းခြင်း၊ လျော်ကြေးပေးခြင်း၊ ပြန်လည်နေရာချထားခြင်းနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း” ကိုလည်း အလေးထားကာ မူဝါဒသည် သက်ဆိုင်၍ တည်ဆဲ နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးစံနှုန်းများကို အပြည့်အဝနှင့် တက်ကြွစွာ အသုံးပြုပြီး တိကျစွာချိန်ညှိသင့်သည်။ ၎င်းတွင် နှင်ထုတ်မှုများနှင့် နေရာမှဖယ်ရှားမှုများနှင့်ဆက်စပ်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအပေါ် UN လမ်းညွှန်ချက်များ ပါဝင်သည် (http://www.ohchr.org/Documents/Issues/Housing/Guidelines_en.pdf ၊ http://www.hic-sarp.org/documents/Handbook%20on%20UN%20Guidelines_2011.pdf အားလည်း ကြည့်နိုင်သည်။)

ထို့အပြင် မူဝါဒကိုယ်တိုင်အား CFS-TGs နှင့် ချိန်ညှိသင့်ပြီး ၎င်းအား ထူထောင်ရန်မှာ -

- (၁) အဓိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် အသေးစားထုတ်လုပ်သူများဖြစ်ပြီး၊ ထို့ကြောင့် အစိုးရများသည် ၎င်းတို့အား တွန်းအားပေးသင့်သည် (ပိုဒ်ခွဲ ၁၂.၂)။
- (၂) တာဝန်ရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသည် အများပြည်သူ သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်အား “ထိခိုက်နစ်နာမှုမရှိ” သင့်ပါ။ သို့သော် ဒေသတွင်း အစားအစာထုတ်လုပ်မှုစနစ်များအား အထောက်အကူပြု၍ လုံခြုံစိတ်ရပြီး ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ဒေသခံရပ်ရွာလူထုများအား ထောက်ပံ့ပေးသင့်သည် (ပိုဒ်ခွဲ ၁၂.၄)။
- (၃) မူဝါဒများသည် အကြီးစားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအား တားဆီးသင့်သည်။ ဥပမာ - မြေယာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမြင့်ဆုံးသတ်မှတ်ချက်များအား မိတ်ဆက်ခြင်းနှင့် လွှတ်တော်၏ခွင့်ပြုမှုရရန်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအစီအစဉ်များအား တင်သွင်းခြင်း (ပိုဒ်ခွဲ ၁၂.၆)။

(၄) မြေယာအငြင်းပွားမှုများ

မူဝါဒမူကြမ်းတွင် တိုင်းပြည်အတွင်းရှိ လက်ရှိ မြေယာအငြင်းပွားမှုများနှင့်ပြဿနာများအား ဖြေရှင်းရန် သိသာထင်ရှားသည့် ယန္တရားမရှိဘဲ၊ ၎င်းသည် အငြင်းပွားမှု ကျေအေးခြင်း သို့မဟုတ် အယူခံဝင်ခြင်းလုပ်ငန်း

စဉ်များတွင် လှုံ့ဆော်မှုရှိရန် လယ်သမားအုပ်စုများ၌ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ မရှိပါ။ ကျေးရွာ၊ မြို့နယ်၊ ပြည်နယ်နှင့် အမျိုးသားအဆင့်များရှိ လယ်သမားများနှင့် ရပ်ရွာလူထုများ အလွယ်တကူ ရောက်ရှိနိုင်သည့်နေရာများတွင် အပြန်အလှန် အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေးယန္တရားများ သို့မဟုတ် စင်တာ ရှိ သင့်သည်။ မြေယာအငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေးယန္တရားများသည် ဒုက္ခသည်များနှင့် ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာ တိမ်းရှောင်သူများ ပြန်ရောက်လာရန်ကို ၎င်း၏ဦးစားပေးများထံမှ တစ်ခုအဖြစ်လည်း စဉ်းစားသင့်သည်။

မြေယာအငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေးကော်မတီအား မြေယာမူဝါဒနှင့် ၎င်းအား အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သည့် ကိစ္စအားလုံးကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် ရေရှည်လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် တည်ထောင်သင့်သည်။ မြေ ယာအငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေးကော်မတီတွင် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များ၏ ကိုယ်စားလှယ် များ ပါဝင်သင့်သည်။ မြေယာအငြင်းပွားမှု ကော်မတီများတွင် ဒေသခံလယ်သမား အုပ်စုများ/အသင်းအဖွဲ့ များ ပါဝင်သင့်ပြီး အငြင်းပွားမှုများအား ဖြေရှင်းနိုင်ရမည်။

အခန်း (၅) - ပိုဒ်ခွဲ ၄၅ (က) တွင် ၎င်းသည် လယ်သမားအသင်းအဖွဲ့များအား '၎င်းတို့၏အဖွဲ့ဝင်များ အကြား' မြေယာအငြင်းပွားမှုများကို ကိုင်တွယ်ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာပေးရန်အတွက် နေရာကို ရည်ညွှန်း သော်လည်း ၎င်းသည် ရှင်းလင်းမှုမရှိကာ အားနည်းသည်။ ဒေသခံလယ်သမားများတွင် အငြင်းပွားမှုများ ဖြေရှင်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း၌ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့်ကဏ္ဍ ရှိသင့်သည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းများသည် နား လည်ရန် လွယ်ကူပြီး မှန်ကန်တိကျသည့် သတင်းအချက်အလက်များအား အချိန်မီ ဖြန့်ဖြူးပေးခြင်းကို ပံ့ပိုး ပြီး အားပေးသင့်သည်။ ဒေသခံလယ်သမားများအား ၎င်းတို့၏အမှုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက် အလက်များကို ရရှိရန်၊ ရှေ့နေ ရရှိရန်နှင့် တရားမျှတမှုနှင့် တရားရေးစနစ်တို့အပါအဝင် နိုင်ငံတကာ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ၎င်းတို့၏ ရပိုင်ခွင့်များအား အာမခံပေးသင့်သည်။

မြေယာအငြင်းပွားမှုများအား စောင့်ကြပ်လေ့လာမှုဟူသော ဝေါဟာရတွင် ပိုဒ်ခွဲ ၄၆ က ရည်ညွှန်း သည်မှာ စောင့်ကြပ်လေ့လာသည့်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ခန့်အပ်ရမည်ဖြစ်ပြီး လိုအပ်လျှင် ရှင်းလင်းပြီးဘက်မလိုက် သည့် အငြင်းပွားဖြေရှင်းရေးယန္တရားကို ထူထောင်ရမည်။ မေးခွန်းများမှာ ထိုစောင့်ကြပ်လေ့လာသည့်အဖွဲ့ များတွင် မည်သူကို ခန့်အပ်မည်နည်းနှင့် ၎င်းတို့ မည်မျှ သမာသမတ်ကျနိုင်ရမည်တို့ ဖြစ်သည်။ မြေယာအ ငြင်းပွားမှုများအား စောင့်ကြပ်လေ့လာရန် ရှင်းလင်းပြီး ဘက်မလိုက်သည့် အငြင်းပွားဖြေရှင်းရေး ယန္တရား များနှင့် ရပ်ရွာလူထုအတွင်းရှိ အဖွဲ့များနှင့် ဒေသခံရပ်ရွာလူထုက ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းကျကျ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ထားသည့် ကိုယ်စားလှယ်များအား ထူထောင်သင့်သည်။ ဝင်ခွင့်ရရှိမှု သေချာစေရန်နှင့် ၎င်း တွင် အဆင့်အတန်းအခြေပြု ခွဲခြားဆက်ဆံမှု မဖြစ်ပွားစေရန် အစိုးရသည် အယူခံဝင်ခွင့်များနှင့် ဆက်နွယ် သည့် ကုန်ကျစရိတ်များ သို့မဟုတ် အခကြေးငွေများအားလုံးအတွက် ပေးဆောင်သင့်သည်။

(၃) မြေပြဿနာများအား ဖြေရှင်းရန် အထူးတရားရုံးများ ဖွဲ့စည်းထူထောင်ခြင်း (သီးခြားလွတ်လပ်ပြီး ရွေးချယ်ခြင်း)

တိုင်းပြည်အတွင်းရှိ ယခင်၊ ယခုနှင့် အနာဂတ်ကာလတို့တွင် မြေယာအငြင်းပွားမှုများနှင့်ပြဿနာများအား ဖြေရှင်းနိုင်ရန် လွတ်လပ်ပြီးသက်ဆိုင်သည့်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့နှင့် ထိရောက်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်စွမ်းကို ထူထောင်သင့်သည်။ မြို့နယ်များ၊ ပြည်နယ်များ/တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် နိုင်ငံကဲ့သို့သော အဆင့်အသီးသီး ရှိ မြေယာအငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေး ကော်မတီတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်စွမ်း ရှိသင့်သည်။ မြေယာအငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေးကော်မတီများအား အဆင့်တိုင်းတွင် ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းဖြင့်လည်း ဖွဲ့စည်းသင့်ပြီး အပေါ်မှ အောက်သို့ ချဉ်းကပ်နည်းဖြင့် တာဝန်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ရွေးကောက်ခြင်း မပြုလုပ်ရပါ။

(ပ) စောင့်ကြပ်လေ့လာမှုနှင့် တန်ဖိုးဖြတ်မှု

လက်ရှိမူဝါဒမူကြမ်းအရ အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု ကောင်စီသည် အကောင်အထည်ဖော်မှုလုပ်ငန်းစဉ်အား စောင့်ကြပ်လေ့လာမှုနှင့် တန်ဖိုးဖြတ်မှုတို့ ဆက်လက်ပြုလုပ်သွားရမည်။ အမှန်တကယ်မှာ ၎င်းတွင် ဤလုပ်ငန်းစဉ်များအား စောင့်ကြပ်လေ့လာရန် သမာသမတ်ကျမှု၊ လွတ်လပ်သောအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းထားမှု မရှိခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းသည် အကျိုးအမြတ်၏ပဋိပက္ခကို ဖန်တီးသည် - ကောင်စီသည် လိုအပ်သည့် ဆန်းစစ်ဝေဖန်မှုများဖြင့် ပြုလုပ်ရန် အလားအလာမရှိဘဲ ၎င်း၏ကိုယ်ပိုင်လှုပ်ရှားမှုဖြင့် စောင့်ကြပ်လေ့လာခြင်းကို လုပ်ဆောင်သည်။ ၎င်းအစား NLUP သည် လူ့ကျင့်ဝတ်ကိုသွေဖည်သော အမှုအကျင့် (မှန်ကန်ရန်၊ စည်းကမ်းရှိရန်နှင့် ၎င်းအပေါ် တိုးတက်ကောင်းမွန်လာရန်) ၏ ဖြစ်ရပ်များကို ကိုင်တွယ်ရန် အပါအဝင် များစွာသော တာဝန်ယူမှုများနှင့်အတူ ရှင်းလင်းသည့် စောင့်ကြပ်လေ့လာမှုနှင့်တန်ဖိုးဖြတ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်အား အကောင်အထည်ဖော်သင့်သည်။ မူဝါဒအား စောင့်ကြပ်လေ့လာရန်နှင့် ၎င်းအပေါ်တိုးတက်ကောင်းမွန်လာရန် ပြည်နယ်များ/တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် မြို့နယ်အဆင့်ရှိ လွတ်လပ်သည့် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့များ ၎င်းတွင် ရှိသင့်သည်။

၇။ သုံးသပ်ချက်များ

ဤဖြစ်နိုင်ခြေအား တားဆီးရန်အတွက် မြန်မာအစိုးရသည် NLUP အား မူကြမ်းပြန်လည်ရေးဆွဲရန် အချိန်ယူရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ဒေသခံရပ်ရွာလူထုများ၊ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအခြေပြုလူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပညာရှင်များ၏ အောက်ဖော်ပြပါအကြံပေးမှုများနှင့် မူဝါဒနှင့်နိုင်ငံတကာသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အကောင်းဆုံးအလေ့အထများအား ချိန်ညှိရမည်ဖြစ်သည်။ အမှန်တကယ် ပါဝင်သည်မှာ အောက်မှ အထက်သို့ မူဝါဒလုပ်ငန်းစဉ်သည် တိုးတက်မှုတစ်ခု၊ လူမှုရေးအရ တရားမျှတမှုနှင့် တရားဝင်ဖြစ်သည့် မူဝါဒတို့ဆီသို့ လမ်းကြောင်းတစ်ခုသာလျှင် ဖြစ်သည်။ အောင်မြင်သော မြေယာမူဝါဒတစ်ခု ဖန်တီးခြင်းနှင့် တိုင်းပြည်အတွက် ဤအကူးအပြောင်းကာလအတွင်း ပြည်သူများ၏ ယုံကြည်မှုကို ရယူနိုင်ရန် အစိုးရအတွက် ၎င်းသည် အဓိကဖြစ်သည်။